

Területrendezés a Székely vértanúk emlékművének környékén

## A hét végéig befejezik



Fotó: Nagy Tibor

Rendezett helyszín fogadja majd az idei megemlékező rendezvény résztvevőit a marosvásárhelyi Postaréten. Tegnap ottjártunkkor javában folyt a munka: szélesítik a térkövel kirakott felületet, és az emlékműhöz vezető járdarészek is megújulnak.

Menyhárt Borbála

Cosmin Blaga, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal sajtószóvivője szerint a beruházás része a környéket érintő korszerűsítési munkálatoknak, és már a hét végéig, azaz március 8-ig befejezik a Székely vértanúk emlékműve környékén a területrendezést.

Amint arról már beszámoltunk, idén nagyszabású, kétnapos rendezvénnyel emlékezik a marosvásárhelyi RMDSZ az 1848-49-es forra-

dalom és szabadságharc évfordulójára. A központi rendezvényre március 14-én délután 4 órától kerül sor a marosvásárhelyi Postaréten, díszmehívottja Szijjártó Péter magyar külügyminiszter.

Ezt megelőzően a Székely Nemzeti Tanács a székely szabadság napján, március 10-én 16 órától szintén a Postaréten szervez megemlékezést.

Ne feledje  
**IDŐBEN**  
megújítani előfizetését!

Ha előfizet,  
**BIZTOSAN**  
kézhez kapja  
**FÉLÁRON!**

Telefon:  
**0742-828-647**

### Interaktív Beszélő Könyvek

A Beszélő Könyvek, a Teleki Téka immár ötödik éve megszervezett művelődéstörténeti sorozata, 2019-ben a Téka májusban nyíló angol művelődéstörténeti kiállításának különböző aspektusait járja körül.

2.

### Hiányzó láncszem

Március 6-a logopédia európai napja, amelyet azért jelöltek ki, hogy felhívják a nagyközönség figyelmét a beszéd- és kommunikációs zavarok sokféleségére, a beszédhibák megelőzésének, megállapításának és javításának a fontosságára, azaz a rehabilitációra és a társadalmi beilleszkedés elősegítésére a szükségességére.

5.

### Cicabetegségek és a megelőzés

Annak ellenére, hogy a legtöbb macskabetegség az emberre nem jelent veszélyt, a szakemberek a szűrővizsgálatok, vírusesztek elvégzését tanácsolják, főleg a talált cicák esetében, ugyanakkor megelőzőként a védőoltásokat és az ivartalanítást javasolják.

7.



**OPTICA OPTOFARM**  
A látás szakértője

#### Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

#### Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

#### Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

#### Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

## Aktuális

### Nyári költségvetés?

Antalfi Imola

A marosvásárhelyi tanács – miután a február 28-i soros ülésen nem hagyta jóvá –, a mai rendkívüli ülésén ismét tárgyalni fog annak a 4 millió lejnek a felhasználásáról, ami a határozattervezet szerint az előző évek költségvetési többletből származik. Már a múlt héten sürgősségi eljárással próbálták „átvinni” a tanácson, sikertelenül, ugyanis nem volt olyan nyomós érv, ami indokolta volna a gyors döntést. A furcsa az volt, hogy míg Pápai László tanácsos interpellációjára a polgármesteri hivatal gazdasági vezetője azt mondta, nincs és nem lesz gond a kifizetésekkel akkor sem, ha nem megy át a tervezet, és szó sincs arról, hogy a hivatal fizetésekképtelenné váljék, Papuc Sergiu alpolgármester „kiborult”, és ingerülten közölte, hogy adott esetben nem lesz pénz például a tanintézetek számláinak kifizetésére stb. Felvetése ellen Csiki Zolt iskolaigazgatóként jogosan tiltakozott, hiszen akár nyomásgyakorlásként is értelmezhető az alpolgármesteri kijelentéseket. Papuc azt sugallta, hogy komoly gond lehet akkor, ha sürgősen nem szavazzák meg a szóban forgó 4 millió lejnek a „kiemelését” a költségvetési többletből. Mondjuk az is érdekes szempont, hogy a költségvetési többletből vagy a tartalékalapból vennék-e el az összeget, hiszen a tavalyi többlet nincs 4 millió lej, a tartalékalapból kiutalt összegeket a későbbiekben vissza kell pótolni. Ilyen értelemben kissé ködös a tervezet.

(Folytatás a 3. oldalon)

**MÁRCIUS**


**7., csütörtök**

A Nap kel  
6 óra 51 perckor,  
lenyugszik  
18 óra 16 perckor.  
Az év 66. napja,  
hátravan 299 nap.

**IDŐJÁRÁS**

Változó idő

Hőmérséklet:  
max. 16°C  
min. 1°C



**Isten éltesse!**

Ma TAMÁS,  
holnap ZOLTÁN napja.  
ZOLTÁN: arab eredetű ősi  
magyar személynév, a török  
közvetítéssel a magyarba került  
arab szultán, szoltán, vagyis  
szultán szóból származik. Je-  
lentése: uralkodó, fejedelem.

**VALUTAÁRFOLYAM**  
BNR – 2019. március 6.

1 EUR	4,7473
1 USD	4,2010
100 HUF	1,5048
1 g ARANY	173,6546

**ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!**

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő  
hónapra a Népújság szerkesztőségében:  
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,  
2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő,  
naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.  
Tel. 0742-828-647

## Megyei hírek

### Megkezdődött a beiskolázás

Március 4-én, hétfőn kezdődött és március 22-éig tart az őszi előkészítő osztályt kezdő gyermekek iskolába íratása. A szülők a választott tanintézetek titkárságán, valamint online is kitölthetik a beiratkozási formanyomtatványokat. A felvételt nyert gyermekek névsorát, illetve a betöltetlenül maradt helyek számát március 29-én teszik közzé az iskolákban és a tanintézet internetes oldalán. Azok a szülők, akiknek gyermekei kimaradtak a beiratkozás első fordulójában, április 2–8. között tölthetik ki újra a formanyomtatványokat. A kisdiákok végső névsorát április 11-én hozzák nyilvánosságra a tanintézetekben. Április 12–19. között az első két beiratkozási szakaszból kimaradt gyermekek helyzetére keres megoldást a megyei tanfelügyelőség.

### Próba-kisérettségi

Jövő héten zajlanak a kísérettségire készülő nyolcadikos diákok próbavizsgái, a tudásmérésen idén a hetedikesek is részt vesznek. Március 11-én román nyelv- és irodalomból, 12-én matematikából, 13-án anyanyelvből próbavizsgáznak a diákok, a tájékoztató jellegű eredményeket március 22-én hozzák a tanulók tudomására.

### Gyakorlati ismertető a gyümölcsfametszésről

Március 9-én, szombaton a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karán a Székely Gazdaszervezetek Egyesülete a Kertészmezői Tanszék közreműködésével a gyümölcsfametszésről szervez gyakorlati bemutatót azzal a céllal, hogy felhívják a figyelmet a metszés fontosságára és rendszerességére. A szakmai nap folyamán az érdeklődők elsajátíthatják a gyümölcsstermő növények koronaalakító és termőkori metszésének alapismereteit. A rendezvény délelőtt 10 órakor kezdődik. Dr. Bandi Attila adjunktus A metszés biológiai alapjai és a különböző metszési módszerek néhány alapszabálya címmel tart előadást, majd a campus területén található gyümölcsfakertben lesz a gyakorlati bemutató. A részvétel díjmentes.

### Kirándul a Nagyinét

A Maros Megyei Könyvtár kövesdombi részlege által működtetett Nagyinét program résztvevői számára április 5–7. között újabb háromnapos külföldi kirándulást szerveznek. Az úti cél ezúttal is Gyula. A programban a gyula Almásy-kastély látogatóközpont, a toronykilátó, a vár megtekintése, a kastélyfürdő, a Százéves Cukrászda és a Világóra meglátogatása szerepel. Jelentkezni, érdeklődni Illyés Claudia könyvtárosnál lehet a kövesdombi könyvtárban, illetve a 0748-741-507-es telefonszámon.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

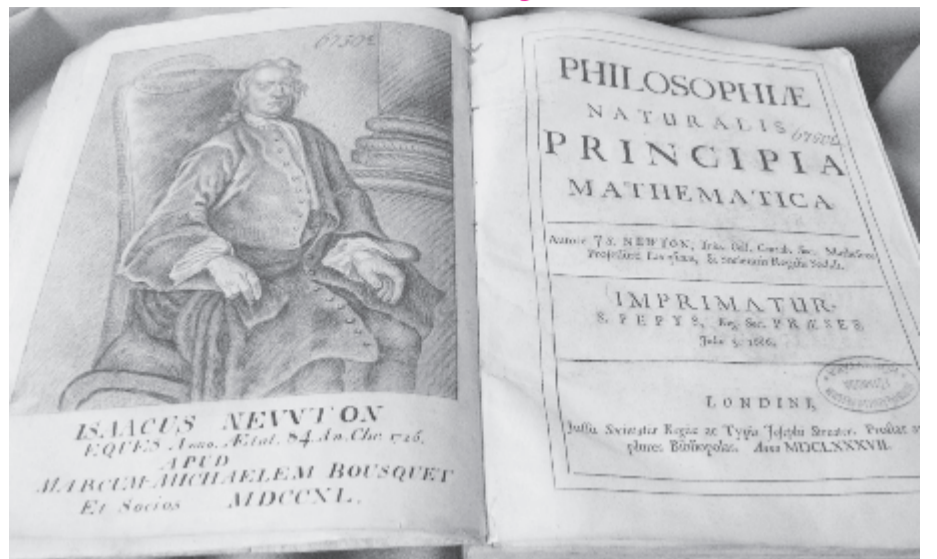
## Interaktív Beszélő Könyvek

Március 8-án 18 órától a Teleki Téka freskós termében különlegesen interaktív Beszélő Könyvek este várják az érdeklődőket. Az est házigazdája, Lázok Klára dr. Hartlein Károly mesteroktató, a Budapesti Műszaki Egyetem Fizikai Intézetének munkatársának segítségével a könyvtár egyik legnagyobb ritkaságát, Newton Principia mathematicájának első kiadását „szólatatja meg” – de nem akárhogyan, hanem Newtonhoz méltóan, kísérleteken keresztül.

A Beszélő Könyvek, a Teleki Téka immár ötödik éve megszervezett művelődéstörténeti sorozata, 2019-ben a Téka májusban nyíló angol művelődéstörténeti kiállításának különböző aspektusait járja körül.

Isaac Newton Philosophiae naturalis principia mathematicáját (1687, London), amelyben leírta az egyetemes tömegvonzás törvényét, valamint az általa lefektetett axiómák révén megalapozta a klasszikus mechanika tudományát, a világ egyik leghatásosabb tudományos kiadványaként tartja számon a tudománytörténet.

A Teleki-Bolyai Könyvtár állományában fellelhető Principia... egy első kiadás, mely ebben a régióban, a



könyvtár alapítása idejében és manapság is ritkaságszámba megy. A könyv több bejegyzést is tartalmaz, az egyik különösen fontos könyvtárunk és a tudománytörténet szempontjából: kiderül belőle, hogy a jelen példány 1820-ban került Marosvásárhelyre, majd 1825-ben a nagy matematikusnak, Bolyai Jánosnak adományozták. Bolyai behatóan tanulmányozta a Principiát, több tőle származó szelvényt, megjegyzés ezt bizonyítja.

Hartlein Károly mesteroktató a magyar tudományos ismeretterjesztés és a szkeptikus mozgalom egyik kiemelkedő alakja, számos televíziós műsor vendége, a Spektrum TV által készített

Brutális Fizika című sorozat egyik házigazdája és szakértője. Sokan Öveges József professzor utóadaként emlegetik a fizika népszerűsítése terén elért eredményeiért. 1997 óta országos érdeklődésű, de a határon túl is több mint száz fizikai kísérleteket népszerűsítő előadást tartott. 1997 és 2012 között a Csodák Palotáját működtető Budapest Science Centre Alapítvány kuratóriumának titkáráként dolgozott. Az ismeretterjesztő központban számos előadás köthető a nevéhez, valamint az ő ötlete alapján hozták létre az Öveges Józsefről elnevezett termet, ahová számos elektromosságtani, hőtani és mechanikai kísérlet bemutatását álmodta meg.

## Feszültségvezetésről, farsangról és gazdaságfejlesztésről az Erdély TV csütörtöki műsoraiban

„Lenyelt vágyak”, avagy az evésbe, ivásba fojtott feszültségek témája köré épül a ma este 8 órai *Pszichotrillák* műsor.

Kibédén a telet nem farsangtemetéssel, hanem farsangi lakodalommal úzik el. Erről a több mint nyolcvanéves ha-

gyományról szól a ma este fél 9-kor kezdődő *Kultúrcsepp* műsor. A magyar kormány székelyföldi gazdaságfejlesztési programjáról a támogatás folyósítását lebonyolító Pro Economica Alapítvány ügyvezetője, Kozma Mónika beszél a *Mérlegen* műsorban ma este fél 10-től.

## RENDEZVÉNYEK

### Varázslatos fizika kisiskolásoknak

A Teleki-Bolyai Könyvtár kivételesen a kisiskolások számára is rendez egy különkiadást a március 8-i Beszélő Könyvek estjéhez kapcsolódóan. Hartlein Károly mesteroktató, a Kutatók Éjszakájának és a Csodák Palotájának egyik megálmodója és szervezője pénteken délből 12 órától várja a kisiskolásokat a Teleki Téka freskós termébe. Sajnos mivel a terem befogadóképessége véges, a részvétel regisztráláshoz kötött, ezért be kell jelentkezni a 0265/261-857-es telefonszámon. Az esemény támogatója a Bethlen Gábor Alap és a Communitas Alapítvány.

### Homokóra, láncostól – Csata Éva könyvbemutatója

Csata Éva Homokóra láncostól című könyvét mutatják be március 7-én, ma 18 órakor a marosvásárhelyi várbán, a turisztikai információs központként működő üvegkupolában. Az életről, szerelemről, gyermeknevelésről és sok egyébről szóló, rövid prózát tartalmazó kötet borítóját Magyarosi Zsuzsanna Zsóka fogyatékkal élő alkotó tervezte, képeiből a bemutató alatt kiállítás nyílik a kupolában.

### Rendkívüli nőnap hangverseny

Meglepetés hölgyeknek címmel rendkívüli nőnap szimfonikus hangversenyre kerül sor ma 19 órakor a Kultúrpalota nagytermében. Vezényel Adrian Petrescu, fellép a Marosvásárhelyi Állami Filharmonia vonószeneke, részvétel a Torredorinduló (Carmen) és Habanera, J. Strauss – Triccs-traccs polka, Woodfield – Kalinka, Crespo – Fogo da mulata, Hazell – Kraken, Kander – New York, New York, Hacsaturján – Kardtánc. A hangversenyre a 19-es számú bérletek érvényesek.

### Újraélt figurák – nőnap előadás

A Maros Művészegyüttes Újraélt figurák című néptáncelőadását mutatja be március 8-án, pénteken 19 órától a

kövesdombi színházban. A műsor Közép-Erdély színes hagyományából meríti táncanyagát. A magyar néphagyomány erős megjelenítése mellett küküllőmenti cigány és román zene is szerepet kapnak a produkcióban. Rendező-koreográfus: Varga János. Jegyek elővételben kaphatók a Maros Művészegyüttes jegyirodájában, hétköznaponként 13-14 és 17-18 órától, jegyfoglalás a 0746-540-292 telefonszámon. Egy jegy ára 20 lej. A nemzetközi nőnap alkalmából minden hölgyvendég belépője kedvezményes áron, 3 lej értékben váltható ki. Az előadást a nagy érdeklődésre való tekintettel március 12-én 19 órakor megismétlik.

### Roma fesztivál

Március 9-én, szombaton zajlik a Maros Művészegyüttes kövesdombi színházában a II. Ghy yagalo fesztivál. A Ghy yagalo program – melyet a Lartis Nonprofit KFT. indított Zalaegerszeg és Marosvásárhely centrummal – célja a roma identitás őrzése, megerősítése. Ma több mint kétszáz gyermek tagja a Ghy yagalónak. A rendezvény 14 órakor az Életképek című kiállítás megnyitójával kezdődik. 14.30-tól dal- és mesesarok nyílik a kövesdombi színház több pontján. 16 órai kezdettel a Ghy yagalo program bemutatására kerül sor. 18 órakor kezdődik a gálaműsor, fellép a Maros Művészegyüttes és a Kutyakölykök a Ghy yagalo oktatói köre részvételével. A rendezvényt 19 órakor a Kanizsa Csillaga koncertje zárja.

### Meselánc a Kobak könyvesboltban

Szombaton ismét Meselánc foglalkozást tartanak a marosvásárhelyi, Győzelem tér 18. szám alatti Kobak könyvesboltban. A Meselánc foglalkozásokat a szervezők a bolygók tanulmányozásával indították, ezúttal pedig kicsit közelebb jönnek, és a minket körülvevő természeti jelenségeket próbálják megérteni, megérteni mesék és játékok segítségével. Bejelentkezni a 0756-332-608-as telefonszámon vagy a Meselánc Facebook-oldalán lehet. Foglalkozásvezető: Brassai Eszter. A foglalkozás ideje egy óra.

**NÉPÚJSÁG**  
ÖNÁLLÓ  
MAROS MEGYEI NAPILAP  
Kiadja az IMPRESS KFT.  
FŐSZERKESZTŐ:  
Karácsonyi Zsigmond  
LAPSZERKESZTŐK:  
Antalfi Imola  
Benedek István

**MUNKATÁRSÁK:** Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirokska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.  
**TÖRDELÉS:** Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.  
**FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.  
**REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.  
**SZERKESZTŐSÉG:** 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro  
**Telefon:** titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.  
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.  
**Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.:** 0742-828-647.  
**Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje:** hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.



642357800069  
ISSN 1220-3475 (print);  
ISSN 1584-3238 (online)

## Klaus Iohannis visszaküldi a parlamentnek az állami költségvetési törvényt

**Klaus Iohannis államfő bejelentette, hogy visszaküldi a parlamentnek megfontolásra a 2019-es állami költségvetésről szóló törvényt.**

Szerdai sajtónyilatkozatában az elnök azt mondta, visszaküldi a jogszabályt a parlamentnek, hogy végezze el rajta a szükséges javításokat. „Az üzenet egyszerű: készítsenek egy egészséges költségvetést! Itt az alkalom a parlament számára, hogy mielőbb végezze el a szükséges javításokat, hogy a büdzsé valóban Románia fejlődését szolgálja” – nyilatkozta Iohannis a Cotroceni-palotában.

Az alkotmánybíróságnak a költségvetési törvénnyel kapcsolatos döntését nem kommentálta az államfő, de ismét hangsúlyozta, hogy a 2019-es büdzsé a „nemzeti szegény költségvetése”, amely hamis számokra alapoz, figyelmen kívül hagyja a jelentős célkitűzéseket, nem tartja tiszteletben sem a Románia által is aláírt nemzetközi egyezményeket, sem a hazai jogszabályokat.

Iohannis szerint a Szociáldemokrata Párt (PSD) úgy állította össze a költségvetést, hogy az „egy szűkkörű csoportosulás politikai érdekeit szolgálja”. „A PSD olyan ütemtervet követ, amelynek semmi köze nincs sem a gazdasághoz, sem a román állampolgárok helyzetéhez, sem az ország valós fejlődéséhez” – fogalmazott.

Az államfő ismét bírálta, hogy jelentős mértékben növelik a politikai pártoknak szánt állami támogatások összegét, hang-

súlyozva, hogy az intézkedés fő kedvezményezettje a PSD. „És közben cinikusan közlik, hogy a gyermeknevelési pótlék emelésére nincs pénz” – tette hozzá.

Az elnök kiemelte, bár a PSD a beruházások költségvetéseként emlegeti az idei büdzsét, az valójában egymilliárd lejjel kevesebb pénzt irányoz elő befektetésekre 2018-hoz képest. „Ki állította meg a PSD-t abban, hogy már két évvel ezelőtt, azaz rögtön megválasztása után nagyobb befektetéseket eszközöljön? Miért van az, hogy 2016 óta a PSD-vezetők bűnvádi dossziéinak kifehéritése a fő prioritás, ahelyett hogy autópályákat és kórházakat építenének?” – tette fel a kérdést Iohannis.

Az államfő ugyanakkor rámutatott: egyértelmű, hogy a PSD-kormány csődöt mondott. „Ha a PSD nem képes az állampolgárok érdekében kormányozni, távozzon, adja át a helyét olyanoknak, akik értenek ehhez. Kizárólag a PSD okolható a költségvetés késéséért” – nyomatékosította az elnök.

Az alkotmánybíróság helyt adott szerdán Klaus Iohannis óvásának, amelyet a 2019-es költségvetési keretben meghatározott mutatók felső határát jóváhagyó törvény ellen nyújtott be az államfő. Ugyanakkor a taláros testület elutasította a 2019-es költségvetési törvény ellen, szintén az államfő által benyújtott kifogást, és alkotmányosnak ítélte a jogszabályt. (Agerpres)

## EP-választás

### Nem tudott megállapodni a koalíciós listáról az MPP és az RMDSZ

**Nem tudtak megállapodni az erdélyi magyar koalíciós lista állításáról a májusi európai parlamenti választásokra szerdai kolozsvári megbeszélésükön a Magyar Polgári Párt (MPP) és a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) vezetői.**

A megbeszélés után a két szervezet elnöke az MTI-nek elmondta: az együttműködésük folytatódik, de koalíciós lista híján az MPP nem fog jelöltet állítani az RMDSZ listájának valamely nem befutónak számító helyére.

Mezei János, az MPP elnöke elmondta: a tényleges választási kampányban nem vesznek részt, de arra biztatják szimpatizánsaikat, hogy menjenek el szavazni, és úgy szavazzanak, hogy minél erősebb magyar képviselő legyen az Európai Parlamentben.

Mezei János csalódottságának adott hangot, mert úgy vélte, a koalíciós lista segítette volna, hogy az MPP is tudja mozgósítani a választóit. Hozzátette: úgy érezték, hogy az öt éve indult együttműködésük megeremtette az alapot egy ilyen jelöltlista állításához.

„Az RMDSZ ezt nem fogadta el. Felajánlotta, hogy a listáján részt vegyünk, de mi úgy döntöttünk, hogy ezt nem fogadjuk el, és nem fogunk elfoglalni a listájukon helyeket” – fogalmazott az elnök. Megjegyezte: az MPP a realitásokat látván már nem ragaszkodott ahhoz, hogy jelöltje befutó helyet

kapjon a közös listán, de a koalíciós listáról nem tudott lemondani.

Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke a két alakulat 2014-ben elindított együttműködésének a folytatását hangsúlyozta. Hozzátette: azt javasolták, hogy az MPP nem befutó helyre javasoljon jelölteket az RMDSZ listájára. „A listát nyitva tartjuk 48 órával a leadási határidő előtt. Ha a magyar ügyet úgy is kívánják erősíteni, hogy mégis valaki feljön a listára, akkor ennek meg lesz a lehetősége” – fogalmazott az elnök. Hozzátette: tíz évvel ezelőtt az összefogás listáját hangoztatták, de Tökés László is formailag az RMDSZ listáját vezette, öt évvel ezelőtt az MPP jelöltjei is az RMDSZ jelöltlistáján szerepeltek nem befutó helyeken, és az MPP szintén az RMDSZ listáján juttatott képviselőket a román parlamentbe.

Az MTI kérdésére Kelemen Hunor úgy vélekedett, hogy a szövetség számára maga az RMDSZ–MPP együttműködés a koalíció, és ez sokkal erősebb, mint egy eseteleges bejegyzett választási koalíció. Azt is hozzátette, hogy az RMDSZ különböző döntéshozó testületei sem fogadnák el, hogy a szövetség harminc év után feladja az önálló identitását.

„Ha valaki azt hiszi, hogy ezt megszavazza az RMDSZ egyik vagy másik testülete, az nem ismeri eléggé a szervezetet” – fogalmazott az elnök. (MTI)

## Eurostat: az uniós tagállamok mintegy 800 ezer embernek adtak állampolgárságot

**Az Európai Unió tagállamai több mint 825 ezer, más uniós országból vagy unión kívüli országokból érkező ember számára adtak állampolgárságot. Magyarország mintegy 2800 embernek, 35 százalékkal kevesebbet, mint egy évvel korábban – közölte a 2017-es adatokat összesítő jelentésében az uniós statisztikai hivatal szerdán.**

Az Eurostat tájékoztatása szerint az unión kívülről érkező kérelmezők számára biztosított európai uniós állampolgárság megadásának adatai az elmúlt években csökkenő tendenciát mutatnak. 2016-ban számuk közel 995 ezer volt, 2015-ben pedig mintegy 841 ezren kérelmeztek európai állampolgárságot.

2017-ben az összes engedélynek mindössze 17 százaléka volt más uniós tagállamból érkezettek által benyújtott és elfogadott kérelem. A nem uniós kedvezményezettek főként marokkóiak, albánok, indiaiak és pakisztániak voltak. A marokkóiak közül legtöbben olasz, spanyol és francia, az albánok közül legtöbben görög és olasz, az indiaiak és a pakisztániak főként brit állampolgársághoz folyamodtak.

A legtöbb, szám szerint 25 ezer állampolgársági kérelmet románok adtak be más uniós országban, akiknek legtöbbször olasz állampolgárságot kapott. A 22 ezer lengyel kérelmező főként brit és német állampolgárságot kért.

A statisztikai hivatal kiemelte, hogy a vizsgált év során a legtöbb uniós állampolgár között a románokat és a lengyeleket követően a britek adták be a legnagyobb számú, mintegy 15 ezer állampolgársági kérelmet. Az egy másik uniós tagország állampolgárságát megszerző britek száma több mint kétszeresére nőtt 2017-ben. Más uniós ország állampolgárságát Nagy-Britannia után legtöbben Luxemburgból, Máltáról és Franciaországból kérték.

Már egy adott országban élők honosítási eljárásainak sorában Svédország vezet, ahol száz külföldi lakosra vetítve 8,2 állampolgárságot biztosítottak a kérelmezők számára. Svédországot Románia (5,9) Finnország (5,0), Portugália (4,5), Görögország (4,2) és Ciprus (3,9) követi a sorban.

Magyarország 2787 embernek adott állampolgárságot 2017-ben, ez 35 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. A kedvezményezettek főként románok, ukránok és szlovákok voltak – közölte az uniós statisztikai hivatal. (MTI)

## Ország – világ

### Heti ellenőrzést ígér a szállítási miniszter

A szállításiügyi miniszter hatékonyabb munkát kér az erdélyi autópálya Radnót és Maroskece, illetve Maroskece és Aranyosgyéres közötti szakaszán dolgozó építőktől. Ráczvan Cuc, aki szerdán ellátogatott a munkálatok helyszínére, elfogadhatónak nevezte a munkálatok menetét, és azt ígérte, március 23-ától kezdődően hetente ellenőrizni fogja, milyen ütemben halad az összesen 33,5 kilométer hosszú sztráda-szakasz építése. Az Aranyosgyéres–Marosvásárhely autópályát négy szakaszra osztották. A Nyárádtó és Marosugra közötti 10,1 km hosszú, a Marosugra és Radnót közötti 3,6 km, a Radnót és Maroskece közötti 17,9 km, a Maroskece és Aranyosgyéres közötti pedig 15,6 km hosszban húzódik. A Nyárádtó–Radnót szakaszt decemberben adták át a forgalomnak. A munkálatokat év végéig kell befejezni. (Agerpres)

### Sztrájkorséget állt a Sanitas

A Sanitas szakszervezet több mint száz tagja állt sztrájkorséget szerda reggel a pénzügyminisztérium előtt, mert elégedetlenek a 2018/114-es sürgősségi kormányrendeletnek az egészségügyben és szociális gondozásban dolgozókat érintő hatásaival. A sztrájkorséget az első esemény a Sanitas vezetői által tervezett akcióorozatból, melyet az egységes bértörvénynek és a 2018/114-es sürgősségi kormányrendeletnek a szakszervezeti tagok bérért érintő előírásai ellen szerveztek. Rámutatnak, hogy 2019 januárja nem hozott valós béremelést azoknak, akik a 2017/153-as törvény értelmében erre jogosultak lennének, azoknál pedig, akiknek 2018 márciusában megnőtt fizetésük, a 2018/114-es rendelet jelentős bérvisszeséget idézett elő. Elmarasztalják a kormányt amiatt, hogy sorozatosan figyelmen kívül hagyja a szociális partnerek párbeszédre vonatkozó kéréseit. A Sanitas március 13-ára tervez sztrájkorséget az egészségügyi minisztérium elé, március 20-ára a munkaügyi minisztérium elé, április 3-ára pedig általános tüntetést a fővárosba. (Agerpres)

### Nem szavaznak a Fidesz kizárására

Az RMDSZ nem fog a Fidesz Európai Néppártból történő kizárására szavazni, amennyiben erre kerülne sor a párt politikai választmányának március 20-ára tervezett ülésén – közölte kedd este Kelemen Hunor. A Romániai Magyar Demokrata Szövetség elnöke szerint az Európai Néppártnak a Fidesz kizárása nagy veszteség lenne, egy ilyen döntés rendkívül káros lenne az Európai Néppárt számára a választások után, amikor kialakul a többség. (Agerpres)

### Festékesdobozok közt rejtőzködtek

Harmincnégy iraki, szíriai, pakisztáni, illetve bangladesi, mianmari és indiai állampolgárt találtak meg a határrendészek egy kamionban, festékesdobozok között, amikor Nagylaknál megpróbálták elhagyni az országot. Korábban valamennyien menedékkérelmet kértek Romániában. A kamiont egy török állampolgár vezette, és a hivatalos papírok szerint festéket szállított Németországba. Keddről szerdára virradóra jelentkezett kilépésre a Nagylak II. – Csanádpalota átkelőnél. A kamionszörf ellen migráncscsempészetet, a migránsok ellen pedig illegális határátlépésre tett kísérlet miatt indult eljárás. (Mediafax)

## Nyári költségvetés?

(Folytatás az 1. oldalról)

Az biztos, hogy az országos költségvetési törvény kihirdetésének halogatása sok önkormányzatot nehéz helyzetbe hoz, hiszen a helyi büdzsék jóváhagyása ennek függvénye. Nem tudnak tervezni az önkormányzatok, sok helyen jelenleg annak is örülnek, ha a működési költségeiket, a béreket ki tudják fizetni anélkül, hogy a tartalékalaphoz nyúljanak.

Márpedig ahogy a dolgok kinéznek, lassan fél éves csúszásba megyünk bele. Az alkotmánybíróság tegnap ugyan elutasította a 2019-es költségvetési törvény ellen az államfő által benyújtott kifogást, és alkotmányosnak ítélte a jogszabályt, ám Klaus Iohannis máris bejelentette, hogy visszaküldi a parlamentnek megfontolásra a jogszabályt. Az államfő „egészséges”, az ország fejlődését szolgáló költségvetés kidolgozására buzdítja a parlamentet, elfogadhatatlannak tartja a szerinte hamis számokra alapozó, a jelentős célkitűzéseket figyelmen kívül hagyó jogszabályt, és egyedül a szociáldemokrata pártot okolja a költségvetési törvény késése miatt.

Iohannis döntése még hetekig visszaveti annak a lehetőségét, hogy életbe lépjen a „nagy” büdzsé, és utána a polgármesteri hivatalok kidolgozhassák, illetve a helyi tanácsok jóváhagyják a települések költségvetését, hogy lehessen tervezni, beruházásokat elkezdni, pályázni, vagyis ténylegesen működni. Mindjárt nyákon a nyár és az önkormányzatok várnak, csak várnak. Lemaradnak lehetőségekről, döntéseket odáznak el. Ennek a helyzetnek a felelőssége kit terhel?

## Vasárnap a székely szabadság napja

Vasárnap 16 órákor újra sok ezren gyűlnek össze Marosvásárhelyen a Székely Nemzeti Tanács felhívására a Székely vértanúk emlékművénél, hogy autonómiát követeljenek Székelyföld számára, ugyanakkor megemlékezzenek a székely vértanúk 116 évvel ezelőtt hozott áldozatáról. A frissen felújított emlékműnél beszédet mond Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács elnöke, illetve Tőkés László, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke. Az üdvözlő üzenetek elhangzását koszorúzás követi, majd felolvassák a kormányhoz címzett petíciót, amelyet a szervezők – a részt vevő tömeg kíséretében – levisznek Marosvásárhely központjába, és átadják a kormány megbízottaknak. Úgy gondoljuk, minden marosvásárhelyinek ott a helye. A tüntetés ezzel véget ér 19 órákor.

A továbbiakban a Székely Nemzeti Tanács a Kultúrpalotában a Gábor Áron-díj átadására tart ünnepséget. Az idei kitüntetett a Sepsiszentgyörgyi OSK Futball Klub és a Székely Légión szurkolói közösség.

Ebből az alkalomból a Székelyföldi sportpanoráma című összeállítással tisztelgünk a díjazott előtt, székelyföldi olimpiai és világbajnokok teljesítményének fölmutatásával, filmek és előadások segítségével. A Székelyföldi sportpanoráma előadói Bajna György (Gyergyószék), Balázs Árpád (Udvarhelyszék), Becze Zoltán (Csík-szék), Csinta Samu (Háromszék) és Szucher Ervin (Maros-szék).

**Donáth Árpád,**  
**Maros-szék**  
**Székely Tanácsának elnöke**  
Marosvásárhely 2019. március 6.



A székely szabadság napján 2018. március 10-én

Fotó: Nagy Tibor (archív)

## Titkos szándék, avagy a láncreakció

*Hegek óta nincs internet. A szolgáltató hebeg és habog, rövid határidőket ígér, és utána minden jó lesz, hasítani fog az internet. Addig mi fogunk széthasadozni a dühtől. Mintha egy bukásra álló kormány ígérne fűt-fát. Előbb egy-két nap türelmet kért a kedves előfizetőtől. Miután azonban az egy-két nap, sőt hét is elrepült, jobban mondva elvonszolta magát, és a helyzetnek esze ágában sem volt javulni, bejelentkezésünkre a megadott panasztelefonszámon azt közölte az udvarias tisztviselő, hogy a kábel az Ön körzetében ellopták, átvágták, eltűnt, a helyreállítási munkálatok folyamatban vannak, kissé sem nyugodtunk meg.*

*Mert milyen hosszú optikai kábel lopott el az a banda, amely a kábeleket elorozza, kimetszi, az éj leple alatt teherautóra rakva elcipel, majd eladásból tesz busás haszonra szert? Másodsorban mekkora összegű kárról van szó, és azt végül ki fizeti meg? A szolgáltató, az előfizető? Vagy a biztosító? Amíg nincs szolgáltatás, nem vagyunk díjkötelesek? Föld alatti vagy légvezetékekről van szó? Mennyi időbe telik helyettesítésük? Van erre (elegendő) szakember, ásó, lapát, csavarkulcs, kábelfeszítő csőrő és egyéb, általában még csak nem is álmodott szakzsargon, ill. a szakzsótár által megnevezett szerszám, szerkentű, mérnöki tudás? Mit csinálunk addig is? És ha ettől a fránya internetes kapcsolattól, a világháló kivetésétől és bevonzolásától, a vele való halászatától és a várható fogástól függ valakiknek a megélhetése? Mi van akkor, ha online felületen akarunk ügyintézni? Sürgős, be kell fizetni számlákat, át kell utalni, ki kell fizetni vala-*

*mit, repülőjegyet kell foglalni, vagy hotelszobát? Hogy érem el a hárombavágót, amely csak összehasonlít, a reklám szerint. Ön dönt. Szinte látom a kötelező bocsánatkéréssel kevert vállrándítást.*

*Úgy gondolom, a szolgáltatónak titkos, mögöttes szándékai vannak e hosszabbra sikerült kapcsolatszünettel. Senki se gondoljon valami aljas cselvetésre. Éppen ellenkezőleg. Az internetes kíváncsiság helyett szépen vis-*

**Csütörtöki kimenő**  
– Sebestyén Mihály rovata –

*szaszokunk a könyvekhez, lexikonokhoz, papíralapú tudáshoz. Verseket fogunk újra olvasni, valóságos újságokat és folyóiratokat fogunk böngészni. Regényeket veszünk le a polcra. Újból keletje lesz a Horizont sorozatnak, amelylyel most az antikváriumok és ingyenes könyvturkálók tele vannak. Nem lessük meg a hírlapok másnapi tartalmát már az előző nap estéjén. Az alulinformáltság jótékony előnyeit élvezzük, mit sem tudunk majd távoli földrészekre vagy a Kolozsváron zajló világbonnyodalmakról.*

*Visszatérünk azokhoz az időkhöz – egy kis múltidézés, nosztalgia soha nem árthat –, amelyek az internet bevezetése előtt valának életünk keretei és eszközei. A kapcsolathány igazi levélírással készlet. Karácsonykor és újévkor újra küldünk üdvözlőlapokat pezsgős nyuszipoharakkal és létrás, műbehavazott kéményseprőkkel. Naplót írunk. Elfelejtjük a blogokat. Nem leszünk bloglakók.*

*Kimozdulunk. Napokig intézünk számlafizetést, sorba állunk az*

*adó- és kapóhivatalokban, a tanárok az intőt ellenőrző könyvecskébe írják, így üzennek a szülőknek, felosznak az alkalmi Facebook-csoportok, az emberek kezdik egymást személyesen is megismerni. Nőnek a munkahelyi hiányszások az ügyintézés csigalendületében. Mert ha a lopások tovább tartanak, akkor majd jeladó tornyokat is el fognak vinni ismeretlen nagyerejű fosztogatók (magukat erősítik a kinyert téterővel), és akkor a telefonálás sem lesz olyan mindenütt mindenkit elérhető eszköz, majd újra állhatunk sorba öt évente telefonkönyvért, és várhatunk kapcsolásra, ha legalább a vezetékessé telefont megkíméljük nagyságos tolvaj úr.*

*Mert a javítás, az továbbra is kínosan hosszú lesz, vagy akár el is maradhat.*

*Mint látható, számos előnyhöz jutunk a kábellopás révén. Az emberek műveltebbek lesznek, a gyerekek nem ismerkednek meg az interneten keresztül láthatatlan pedofilekkel, a hatóságok fellélegezhetnek, mert legalább egy eszköz kiesik a tüntetésszervezés eszköztárából. Persze még ott a telefonos mozgósítás, mobilizálás, de mondom, az sem biztos, hiszen egy szép napon száz kilométeres körzetben elnémulhatnak a telefonok, a villanyvasalók bemondják az unalmast, a kávéfőzők reggelente nem sísteregnek, a tévében elszaporodnak a hangyák és a zebbrák, nő az alap- és felsőfokú zaj.*

*Egyszóval a civilizációs függőségeink szűnnek meg, és megvalósul Jean Jacques Rousseau álma a természetbe visszatért emberről. Ha még lesz természet, amit nem pusztítottunk el bösz kapcsolatápolás közben...*

## Premier a Marosvásárhelyi Nemzeti Színházban! A patkányok

**Amint arról korábban is hírt adtunk, holnap, március 8-án, pénteken újabb bemutatóra kerül sor a Marosvásárhelyi Nemzeti Színházban. A Tompa Miklós Társulat ezúttal Gerhart Hauptmann A patkányok című drámáját viszi színre, a produkció egyik érdekessége, hogy a kortárs magyar színházi élet legendás alakja, a Kossuth- és Jászai Mari-díjas Zsótér Sándor rendező, színész, dramaturg, a Színház- és Filmművészeti Egyetem oktatója viszi színpadra; első alkalommal rendez Erdélyben. A közelgő premierrel kapcsolatosan kedd délben tartottak sajtótájékoztatót a színház protokolltermében.**

### Kaáli Nagy Botond

A résztvevőket *Gáspárik Attila*, az intézmény vezérigazgatója köszöntötte, és egy tévedés tisztázása végett elmondta: Zsótér Sándor nem először dolgozik Marosvásárhelyen, a '90-es évek elején a nagy port kavart és híressé vált Rómeo és Júlia című előadás dramaturgja volt, fantasztikus módon ismerte a szöveget. Ezúttal legismertebb, rendezői oldaláról mutatkozik be. A patkányok kapcsán pedig elárulta, Hauptmann Vársárhelyen eddig még nem játszott, ez tényleg premiernek számít.

*Keresztes Attila*, a Tompa Miklós Társulat művészeti igazgatója hoz-

záttette: Zsótér Sándort és munkásságát nem lehet egyszerűen bemutatni, megítélése szerint nagyon különleges gondolkodó, aki sok szubjektív szemszöggel rendelkezik úgy is, mint dramaturg, színész, avagy rendező. Ízlése, mentalitása, világlátása egyedi. – A darabválasztással kapcsolatosan elárulhatom, hogy mi rendszerint úgy választunk bemutatandó művet, hogy elsősorban az azt színpadra alkotóra vagyunk kíváncsiak, a rendezőre, aki párbeszédet kezd velünk és általunk a világgal. Ezért közösen megkeresünk egy olyan témát, amiről ő akar beszélni. Ajánlatokat várok, itt ez volt az ajánlat. Olyan műről van szó, ami úgy tágít, hogy közben folyamatosan leszűkít egyszerű emberi esendőségre, gondolkodásbeli tehetetlenségre. Nagyon fontosnak tartom, hogy olyan kalandokba fogjunk, olyan színházi nyelven beszéljünk, amit nem ismerünk. Ez egy ilyen kaland, amelyben elengedhetetlen alkotótárs Ungár Júlia mint fordító és dramaturg, illetve a csapat, a társulat. Ez egy nagyon fontos állomása, első találkozás a társulatnak egy szemlélettel, gondolkodásmóddal arról, hogy hogyan kell és lehet színházat csinálni.

*Zsótér Sándor* hozzáfűzte: – Szokatlan volt az említett, marosvásárhelyi ajánlat, Magyarországon az én tapasztalatomban ez nem fordult elő. Kicsit meg is lepődtem, hogy azzal foglalkozhatom, amivel szeretnék. A szereposztás számomra kiemelkedően fontos, sok színész-



Keresztes Attila, Zsótér Sándor és Gáspárik Attila

szel szerettem volna dolgozni, és olyan darabban gondolkodtam, amelyben sok, közel egyenrangú szerep van – ezért ajánlottam A patkányokat. 22 évvel ezelőtt foglalkoztam vele, de az egy teljesen más dolog volt. A pályafutásom során inkább a színészekre akartam találni dolgokat, és ezt a művet is miattuk választottam. Nagyon fura darab, naturalista szerző, aki nagyon vicces dolgokat eszel ki. Viszonylag lepusztult helyen indít egy családtrónt, amelynek két történeteszála viccesen, mókásan, siralmasan és gyöngéden ütközik: a szereplők a színházról vitáznak, miközben a háttérben lejátszódik egy valóságos tragédia, amire kevésbé figyelnek oda. A német szerzők ál-

talában töményen hordják fel a problémákat, tendenciózus darabokat írnak, miközben ebben a darabban számos tematika megtalálható. Örömmel lehet vele foglalkozni, mert esetében van amivel foglalkozni, lehet rajta gondolkodni. Ez engem nagyon izgat. Egy bérkaszárnnyában, valamint egy makulátlanul tiszta, de szegényes kis lakásban játszódik az előadás. Látványban alapvetően szépséget szerettem volna, azt, hogy jó legyen nézni a szemnek, miközben ez a szépség a darab nagyon gyakorlatias szövegével jól ütközik. Tragikomédiáról van szó, amelynek a háttérben megtörténik a tragédia – a darab központi gondolatai szerint nem biztos, hogy aki szül, az rögtön

anya is lesz. Jogtalanság elvenni egy gyereket, de jogtalanság megszülni és eldobni is – e gondolatok körül forog a produkció. Többet megpróbálták lefordítani, végül Parti Nagy Lajost kérték fel, hogy írjon szöveget hozzá, mert az eredeti – a számos, egymástól nagyon eltérő német akcentus használata miatt – lefordíthatatlan. Mi a darab, a nyelvezet játékosságát, tömörségét kívántuk megragadni – mondta Zsótér Sándor.

A patkányok bemutatójára március 8-án, pénteken 19.30 órákor kerül sor a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Kistermében. Az azt követő előadást március 9-én, szombaton 19.30 órákor tekinthetik meg az érdeklődők.

# HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Az autizmus korai felismerésében

## Hiányzó láncszem

**Március 6-a logopédia európai napja, amelyet azért jelöltek ki, hogy felhívják a nagyközönség figyelmét a beszéd- és kommunikációs zavarok sokféleségére, a beszédhibák megelőzésének, megállapításának és javításának a fontosságára, azaz a rehabilitációra és a társadalmi beilleszkedés elősegítésének a szükségességére.**

Az Európai Unió országaiban 70.000 szakember dolgozik ezen a területen, a Maros Megyei Nevelési Tanácsadó- és Erőforrásközpont keretében 21 logopédust foglalkoztatnak, ami a szakemberek szerint nagyon kevés. Az idei európai nap központi témája az *autizmus spektrumzavar*. Olyan gyakori fejlődési zavart jelent, amely a gyermekeknek az 1 százalékát érinti. Azért nevezik spektrumzavarnak, mert tünetei a nagyon súlyos állapottól az enyhe zavarig fordulhatnak elő. Az autista gyermekek nem vagy nehezen tudnak kapcsolatot teremteni, zárkóztak, visszahúzódóknak, érdektelennek látszanak. A közös tevékenységekben, játékokban nem szívesen vesznek részt, érzelmeiket szokatlan módon fejezik ki. A kialakult dolgokhoz szélsőségesen ragaszkodnak, kezükkel, testükkel, lábukkal bizonyos mozgásokat ismételnék. Nehezen tudják kifejezni magukat, megismétlik a hallott szavakat, szókapcsolatokat, tanítás nélkül nem tudnak szerepjátékot játszani. A szakkönyvek által megfogalmazott tünetekből egy vagy több is előfordulhat egy gyermeknél, és olyan autisták is vannak, akik folyékonyan beszélnek, de magányosak. A másik véglet, hogy nem értik a beszédet, súlyos esetekben a nevüket sem.



Fotó: Nagy Tibor

Az európai nap témájából kiindulva a fogyatékosokkal élő gyermekek és fiatalok nevelését, oktatását, fejlesztését, rehabilitációját ellátó Gecse Dániel Alapítvány marosvásárhelyi központját (1989. December 22. út 74. szám, a város maroszentgyörgyi kijáratánál) ke-

restük fel, ahol *Darabont-Lázár Zoltán* elnökkel és *Farkas Rozália* gyógypedagógussal beszélgettünk. A központban félszáz 3-18 év közötti gyermekkel, fiatalal foglalkoznak, a korosztályuknak és igényeiknek megfelelő csoportokba sorolva. Ezt a munkát 21 szakember – gyógypedagógus, pszichológus, gyógytornász – látja el. Érdeklődésünkre elmondták, hogy a központ a sajátos nevelési igényű gyermekek által látogatott Marosvásárhelyi 2-es Számú Inkluzív Oktatási Központ alkalmazottaként dolgozó szakemberekkel, a hivatalos tanügyi rendszer keretében *(Folytatás a 6. oldalon)*

Megyei szinten több a beteg, kevésbé súlyos tünetekkel

## Érvényben marad a látogatási tilalom

Nőtt a légúti megbetegedések száma a február 25-e és március 3-a közötti héten az egy héttel korábbi időszakhoz viszonyítva, de az influenza vírusát egyetlen betegnél sem mutatták ki, így a fertőzöttek száma ebben az időben továbbra is húsz marad.

A két héttel korábbi 5.086 esethez képest az elmúlt héten 5.206 személyt vettek nyilvántartásba a családorvosi, szakorvosi rendelőkben és a sürgősségi osztályokon. Az esetek súlyossága viszont csökkent, ugyanis a korábbi 67 kórházban kezelt beteghez képest a múlt héten 42-en szorultak fekvőbeteg-ellátásra.

A diagnosztizált tüdőgyulladásos esetek száma is hasonló arányban nőtt a két héttel korábbi 1811 személyhez képest, 1976-an betegedtek meg a múlt hét során. Az esetek súlyossága valamelyest csökkent, ugyanis a korábbi 120 esethez képest 112 beteget kellett kórházba utaljanak.

Bár az influenzát nem mutatták ki, a Marosvásárhelyi Megyei Sürgősségi Klinikai Kórházban továbbra is érvényben marad a látogatási tilalom, amelyet február 5-től a járvány miatt vezettek be – erősítette meg a kórház szóvivője. (b.)

## Beporzók napja a kolozsvári Mikó-kertben

**A beporzók jelentőségére, veszélyeztetettségére, valamint nélkülözhetetlen ökoszisztéma-szolgáltatásaira hívja fel a figyelmet az az esemény, amelynek a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Állattani Múzeuma és a Mikó-kert ad otthont március 9-én, szombaton délelőtt 10 és délután 4 óra között. A Beporzók napja nevű múzeumpedagógiai rendezvény interaktív tevékenységekkel, barkácsolással, előadásokkal, kézműves-foglalkozásokkal várja – életkortól függetlenül – mindazokat, akik nehezen tudják elfogadni, hogy a drónokkal történő beporzás lehet a jövő.**

A programot dr. Cristina Craioveanu, az egyetem Taxonómiai és Ökológiai Intézetének munkatársa és dr. Macalik Kunigunda, a BBTE Magyar Biológiai és Ökológiai Intézetének oktatója koordinálja. *Macalik Kunigunda* elmondta, hogy a beporzók napját Kolozsváron második alkalommal tartják meg, Györfy Borbálától, a



Forrás: <http://www.beporzoknapja.hu>

BBTE ökológus végzettjétől származik az ötlet, hogy legalább magyar nyelvterületen minden március 10-ét szenteljük a rovarok és egyéb beporzó állatfajok helyzetének áttekintésére és javítására.

A főszervezők által közreadott felhívásból kiderül, hogy „[a] virágos növények 87%-a igényli a beporzók közreműködését a termés- és/vagy magképzéshez; a száz leg-

gyakoribb haszonnövény 70%-ának beporzását rovarok, esetleg gerincesek végzik. A beporzó rovarok egyedszámának és faji változatosságának drasztikus csökkenéséért leginkább az intenzív mezőgazdaságra való áttérés, a gyom- és rovarirtó szerekkel kezelt hatalmas növényi monokultúrák létesítése, valamint a globális klímaváltozás okolható. Az északi féltekén a ter-

## Nincs ok halogatni a várandósságot halva született magzat után

**Nincs ok halogatni a várandósságot halva született magzat után – állapította meg egy nagyszabású új kutatás, melyről a BBC hírportálja számolt be.**

Noha gyakran mondják a nőknek, hogy várjanak egy évet az újabb terhességgel, nincs sok alapja ennek a tanácsnak. A *The Lancet* című brit orvostudományi folyóiratban megjelent nemzetközi kutatás több mint 14 ezer szülést vizsgált meg, és azt találták, hogy a kockázat nem növekszik, ha a fogamzás egy éven belül történik.

Nagy-Britanniában 225 szülésből egy végződik halvaszüléssel. Ebben a tanulmányban ez utóbbi azt jelentette, hogy a magzat a várandósság 22. hete után halt el.

Sok országban nincs iránymutatás arról, mikorra tervezhető a következő várandósság – állapította meg a tanulmány.

Alex Heazell professzor, a brit szülész-nőgyógyászok kollégiumának és egy halvaszületett babák szüleit segítő alapítványnak a szó-

vívója elmondta, hogy nincs ok az aggodalomra.

„Ahogy megkaptak minden információt arról, miért halt meg a babájuk, már a saját döntésük, hogy lelkileg mikor állnak készen a következő várandósságra” – magyarázta.

Pszichológiai szempontból sincs indoka annak, hogy egy évnél többet várjanak – tette hozzá. A kutatók 14 452 nyugat-austráliai, finn és norvég kismama adatait vizsgálták meg, mindannyiuknak volt már halvaszülése. Az adatok 37 évet öleltek fel. A halvaszülést követő várandósságok két százaléka végződött újabb halvaszüléssel, 18 százaléka koraszüléssel, az újszülöttek 9 százaléka volt kisebb a korához képest. A kutatók megállapították, hogy a magzatok 63 százaléka (9109) fogant a halvaszülés utáni egy éven belül.

Annette Regan, a kutatás vezetője, az ausztrál Curtin Egyetem tudósa szerint eredményeiket azok a szakemberek hasznosíthatják, akik halvaszülés után adnak tanácsot a szülőknél.

## Depressziót okozhat a nőknél a túl hosszú munkaidő

**Nagyobb a depresszió kockázata azoknál a nőknél, akik heti 55 óránál többet dolgoznak – mutatták ki brit kutatók, akik szerint férfiak esetében ez nem áll fenn.**

A University College of London és a londoni Queen Mary Egyetem kutatói huszonháromezer embert vontak be kutatásukba, amelynek eredményeit a *British Medical Journal* tekintélyes orvostudományi folyóirat járványügyi és közegészségügyi szakfolyóiratában tették közzé.

Figyelembe véve az életkort, a jóvedelmet, az egészségi állapotot és a munka jellegét, a kutatók azt találták, hogy a hosszabb munkaidőben dolgozó nők esetében 7,3 százalékkal több depressziós tünetek jelentkeztek, mint azoknál, akiknek munkaideje heti 35-40 óras volt. Kimutatták azt is, hogy a hétvégi munka mindkét nemnél növelte a depresszió kockázatát.

Azoknál a nőknél, akik a hónap valamennyi vagy szinte valamennyi hétvégéjén dolgoztak, 4,6 százalékkal több depressziós tünet jelentkezett azokhoz képest, akik csak a hét öt napján, munkaidőben dolgoztak. A férfiaknál ez az arány 3,4 százalékos volt.

„Ez egy megfigyelésen alapuló tanulmány. Lehetetlen minden okot pontosan megállapítani” – mondta Gillian Weston, a UCL kutatója. Kutatócsoportjuk azonban képes volt számos depressziókockázati tényezőt megállapítani, ezek között volt a végzettség, a jóvedelem, a házasság vagy a gyerekek léte. A hosszú munkaidő azonban a depresszió magasabb kockázati tényezője volt.

Weston kutatócsoportja szerint megállapításaiknak komoly jelentősége van napjainkban, amikor az emberektől egyre inkább elvárják, hogy a hagyományos 9-től 5-ig munkaidőn túl dolgozzanak. (MTI)

mészetes beporzók hiánya mára akkora természieséshez vezetett, hogy mesterségesen, ecsettel és drónokkal próbálják elvégezni az eredetileg rovarok nyújtotta ökoszisztéma-szolgáltatásokat.

A beporzók napjára tervezett események ugyanakkor arra is igyekeznek felhívni a figyelmet, hogy jóllehet mérsékelt égövön általában a rovarok négy csoportjának, a hártványúaknak, a lepkéknek, a kétszárnyúaknak, valamint a bogaraknak jut a beporzó szerep, más égöveken azonban madarak, kis testű majmok, denevérek, egerek és gyíkok is végezhetik ezt a feladatot.

A *Beporzók napja* március 9-ei, kolozsvári programjai délelőtt 10 órától kezdődnek a magyar nyelvű, de románul is feliratozott BeeXmas című bábelőadással. Az interaktív tevékenységek, (társas)játékok, kézműves- és barkácsolóhelyek délelőtt 11 órától kezdődnek, és folyamatosan tartanak délután 4 óráig. Ezek során fényképek, mikroszkópok segítségével érzékileg is hozzáférhetővé válik a beporzó rovarok valósága, illetve magának a beporzásnak a folyamata. *Macalik Kunigunda* szerint a tevékenységek mögött egy urbánökológiai koncepció is húzódik, amely a résztvevőket arra biztatja, hogy a maguk városi környezetében is próbáljanak a beporzók számára kedvező körülményeket teremteni. A „rovarhotellek” építése például kimondottan ezt az urbánökológiai vonalat erősíti. Délután 1 órától dr. László Zoltán, a BBTE Magyar Biológiai és Ökológiai Intézetének igazgatója *A magányos méhek és darazsak változatos világa* címmel tart előadást, amelynek román nyelvű változata egy órával korábban, déli 12 órától lesz hallható.

Az esemény társszervezője a BBTE Állattani Múzeuma, az Alexandru Borza Botanikus Kert, a Román Madártani Egyesület (SOR), a BBTE Színház és Film Karának Magyar Színházi Intézete, az Apáthy István Egyesület, a NECC (Nature Education Community Center), illetve a Kaland'or Egyesület, támogatója a Kertimag Romania Kft.

A kézműves-foglalkozások, előadások és interaktív tevékenységek magyar és román nyelven zajlanak, az esemény díjtalanul látogatható, részletes programja elérhető a Facebookon: <https://www.facebook.com/events/2196908993957452/>.

## Gyógyszerkölsönhatások

## Kettős szakmai szerepkörben (2. rész)

Sokszor és szívesen tart előadást Erdélyben. Élmeny volt hallgatni az RMOGYKE továbbképző tanfolyamán, az egyetemi hallgatók tudományos diákköri konferenciáján, visszatérő előadója a Székelyudvarhelyen szervezett gyógyszerészeti és orvosi tanácskozásoknak. A Pécsi Rotary Klub Alapítvány kuratóriumának elnöki tisztségében hasznos és fontos Erdélybe irányuló segédprogramok kezdeményezője és irányítója. Népszerű diákjai és munkatársai körében is, szenvedélyesen beszél a hivatásról, szeretettel emlékezik erdélyi származású tanítómesterére és elődjére. Dr. Botz Lajos professzorral, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvosi Kara Gyógyszerészeti Intézetének igazgatójával, a Klinikai Központi Gyógyszertár vezető főgyógygyszerészeivel készült interjúnk második része következik.



Bodolai Gyöngyi

Az első részben pályájáról és az 1600 ágyas egyetemi klinika központi gyógyszer-tárában folyó gyakorlati és kutatómunka jellegéről, a korszerű gyógyszerészeti szaktudásról, a gyógyszerhamisításról, az új kihívást jelentő internetes gyógyszerforgalmazásról, az úgynevezett éntrendkiegészítőkről, a modern kurzusok koráról mondta el véleményét.

– *A beszélgetés kezdetén szó volt a gyógyszerkölsönhatásról, tanulmányozása során milyen következtetésekre jutottak?*

– Régóta foglalkozunk a témával, aminek alapjait a farmakológián belül oktatják. Ezen a téren sok még az ellentmondás. Kollégáimmal az Orvosi Hetilapban hosszabb cikket közöltünk arról, hogy a nagy nemzetközi és hazai adatbázisok miért adnak különböző eredményt, ha például öt gyógyszert és esetleg egy-két csodaszert is beírunk. Fölmenti a gyakorlati szakembereket, hogy olyan hatékony eszköz, amit a napi munkában teljeskörűen használni lehetne, nincsen, viszont a legveszélyesebb kölcsönhatások kiszűrésére az említett figyelők alkalmasak. Nekünk is vannak elemzéseink a magyar valóságról. A betegek által beváltott vények adatai nagyon nagy számuk ellenére is elérhetők, feldolgozásuk folyamatban van. Először több mint húsz évvel ezelőtt végeztünk egy széles körű elemzést másfél millió vény alapján, amiből azt a következtetést vontuk le, hogy a patikai beváltások két-három százalékánál jelentkezik olyan nem kívánt gyógyszerhatás, amivel illenék valamit kezdeni a beteg érdekében. Ennek a módszertanáról van informatikai fejlesztésünk, ajánlásunk, ami arra is vonatkozik, hogy a kórházi rendszerben hogyan lehetne jobban megvédeni a betegeket a nem kívánt gyógyszerhatásoktól.

– *Kórházi vonalon tudnak-e minden szükséges gyógyszert biztosítani a betegeknek? Azért kérdezem, mert Romániában született olyan utasítás, miszerint a rendszeresen szedett szereket a házi orvos kellett felírja, hogy a beteg magával vihesse a kórházba, ahol csak az aktuális betegség kezelésére kaphatót gyógyszert.*

– Valamivel jobb a helyzet. A magyar fekvőbeteg-ellátásban a beteg a gyógykezeléséhez szükséges gyógyszereket megkapja. Ha valaki cukorbeteg, az inzultint – mint a szokásos napi gyógyszerét – magával viszi, de hivatalosan a kórháznak minden általuk indított ellátáshoz kapcsolódó gyógyszert biztosítania kellene, és ezt a véleményt osztom én is. Tudom viszont, hogy egy-egy osztályon előfordul, hogy megkérlik a beteget: vigye be magával a gyógyszert, amit amúgy is szed. A gyógyulásához szükséges lényeges gyógyszereket, amelyek általában drágák, mint például az altatáshoz, a műtéthez, az onkológiai kezeléshez szükséges szerek, nyilvánvalóan biztosítjuk. Személy szerint azért sem tartom jónak, hogy bekérjünk bizonyos készítményeket, mert ez a kiadásainknak a töredéke, a beteg fejében mégis az marad, hogy valamit be kellett vinni, és nem azt nézi, hogy valójában csillagászati összegekbe került a kezelése. Ma az egészségügy, a gyógyszerügy legnagyobb kihívása – ami 2012 óta köszöntött be, és nagyjából azonos mindenhol –, hogy az innovatív készítményeknek olyan extrém ára van, amit korábban senki sem tudott elképzelni. Néhány évvel ezelőtt legtöbb százezer forintba került egy készítmény, ma a legdrágábbnak egyetlen ampullája közel húszmillió forint, ami óriási költségrobbanást jelent.

– *Feltételezem, hogy biológiai terápiás készítményekről van szó. Manapság sem csökken az árak?*

– Valamennyire igen, mert megjelentek az úgynevezett „biohasonló” gyógyszerek, és Európa be is engedi őket. Ennek ellenére ma ott tartunk, hogy vannak olyan betegek is, akiknek az éves gyógyszerköltsége 50-80 millió forint. Az a néhány ampulla inzulin, amiért a hozzátartozó esetleg kilométereket utazik, csekélység egy egyetemi klinikai központ sokmilliárdos gyógyszerköltségéhez képest.

– *„Örlágon égni kötelességünk”*

– *Egyre többet olvashatunk a személyre szabott medicináról, gondolom, ezzel a témával is foglalkoznak.*

– A 2000-es évek első felében úgy gondoltuk, hogy a genetika hihetetlenül gyorsan megjavítja az egészségügyi ellátást. A pszichiátriai készítmények ismert gondjai is egy új témát jelentettek, akárcsak minden egyéb, ami a gyakorlati gyógyszerterápián javíthat. A modern kor egyik komoly betegsége a depresszió, amelynek nem könnyű a gyógyszerelése. Ha el is találunk egy gyógyszert, az két-három hét alatt fejti ki a hatását, és úgy gondoltuk, hogy ezen javítani lehet. Farmakogenetikai alapon egy kutatási projektet indítottunk, ami a jobb megértést segítette, és amivel a gyógyszerválasztásnál, a gyógyszeradag beállításánál figyelembe tudjuk venni a genetikai különbözőségeket. Elfogadjuk, hogy külsőre különbözőek, más az ujjlenyomatunk, a vércsoportunk, azonban kevésbé nyilvánvaló, hogy másképpen történhet a gyógyszerek felszívódása, átalakulása a szervezetben, és a gyógyszerreceptorok sem ugyanazok mindenkién. Nem értjük jobban megértjük, akkor javítani tudunk a terápián. Kiderült azonban, hogy ennek ismeretében sem sikerült gyorsan megváltoztatni a világot. Ha ez nem is igazolódott máról holnapra, a működését jobban megértettük. Azt gondolom, hogy végül a vizsgálómódszerek lesznek egyszerűbbek, amelyekkel az egyén genetikai determináltságát meg lehet határozni.

A kutatás során közelről látom, hogyan történik a gyógyszerek klinikai fejlesztése. Több száz vizsgálat fut nálunk a klinikai központban, amelyekről gyakorlóként az elméleti háttér ismeretében tudok beszélni.

Van költséghatékonysági módszertanunk, kidolgoztuk a kórházi gyógyszerelés kiértékelési rendszerét, és szakmai vezetőként azt szoktam mondani, hogy erőforrásainkhoz képest akkora lángon nem tudunk égni, mint olyan kórházakban, ahol 15 ágyra jut egy gyógyszerész, örlágon égni viszont kötelezettségünk addig, amíg nálunk is megvalósul. Erdélyben sajnos már az örlágon égéssel is baj van, ugyanis a fejlett országok egészségügyi rendszereiben működő kórházi, klinikai gyógyszerésztől egyelőre még nagyon távol van az itteni gyakorlat.

– *Terápiához és költségtudatossághoz*

– *Különösen, ha a nyugat-európai, amerikai rendszerrel hasonlítjuk össze.*

– Különböző szakmai szervezetekben tevékenykedtem, e terület szakmai kollégiumá-

nak az elnöke vagyok, a Kórházi Klinikai Gyógyszerészeti Szervezet elnöke, amit fontosnak érzek a kórházi kezelés alatti gyógyszerelés biztonsága érdekében, bár mi sem tartunk még ott, mint például egy angol vagy francia kórházban. Pár évvel ezelőtt az európai kongresszuson egy, a miénkkel azonos méretű londoni egyetemi kórház hasonló pozícióban levő főgyógygyszerésze azzal kezdte az előadását, hogy 120 gyógyszerész, 130 asszisztens dolgozik nálunk, ami az amerikai rendszerhez hasonlóan körülbelül 15 ágyra jelent egy gyógyszerészt, aki nagyon pontosan ellenőrzi a beteg gyógyszerelését. Ha 15 ágyat veszünk figyelembe, akkor nekünk nem 15 gyógyszerészünk kellene legyen, hanem ebben a magas szintű ellátást biztosító egyetemi klinikai rendszerben 1600 ágyra legalább száz. A gazdag országok klinikáin nem azért foglalkoztatnak annyi gyógyszerészt, mert pénzt akarnak kidobni, ellenkezőleg: pénzt akarnak megspórolni, és nem utolsósorban közben még jobban jár a beteg is. Ha elmondják, hogy egy adott gyógyszert hogyan kell tárolni, hogyan kell helyesen alkalmazni, a szedésekor mire számíthat, akkor az esetleges kisebb mellékhatások miatt nem szalad a házi orvoshoz, nem terheli a rendszert. És remélhetőleg az sem fordul elő, hogy az ötszázezer forintos biológiai hatóanyagra hazautazás közben ráül, és aztán visszatér a kórházba egy újabb adagért. Ezért mondják azt, hogy az egészségügyben nagyon fontos hatékonyságnövelő eszköz a beteggel való együttműködés, a beteg úgynevezett terápiáhozjárásának és költségtudatosságának a növelése.

– *Sok jó embert ismertem meg*

– *Bár nincsenek családi kötődései, a beszélgetés során kiderült ki, hogy szereti és ismeri Erdélyt. A pécsi Rotary Klub Alapítvány vezetőjeként szervezett erdélyi programok révén az érdeklődés a pécsi klub tagjaira is átragadt, és a helyi jótékonyági akciók mellett az együttműködésből elismerésre méltó támogatások születtek. Mondjon néhány szót ezekről a programokról!*

– Az Erdély iránti vonzódásom az egyetem elvégzése után kezdődött, amikor barátokkal túráztunk. Úgy gondolom, hogy a táj és az emberek miatt érdemes Erdélybe menni. Nagyon sok jó embert ismertem meg, vidéki egyszerű emberek is, akikől tanulni lehet. Volt évfolyamtársamnak, akivel a túrázást elkezdtük, Székelyvárságban van egy szép háza, ahol gyakran megfordulok én is. Úgy érzem, hogy akik Erdélyben átvészelték az elmúlt időszakot, azokban valami pluszerő van, amire minden alkalommal rácsodálkozom. Minden erdélyi utamról örök olyan élményt, találkozást, itt kapott gondolatot, furfangos mondatot, amelyért megérte a hosszú utat megtenni. Szoros kapcsolatban vagyunk a székelyudvarhelyi és a kolozsvári Rotary klubokkal. Segítettük a kolozsvári gyermekorvoskórházat, és az együttműködés eredménye a székelydályai református templom orgonájának a felújítása. Ennek érdekében kölcsönösen jótékonyági esteket szerveztünk, és az erdélyi program folytatásaként támogatattuk a tehetséges és rászoruló fiatalok pécsi oktatását is.

## Hiányzó láncszem

(Folytatás az 5. oldalról)

működik. A gyermekvédelmi igazgatóság keretében, valamint a megyei tanfelügyelőség mellett működő központ szakértőkből álló bizottságai állapítják meg a fogyatékosok fokozatát, és annak alapján döntenek el, hogy a gyermekeknek speciális oktatására van-e szükségük, vagy kisebb sérülés esetén megállják a helyüket az általános óvodai és iskolai rendszerben.

Az alapítványi központban vannak autizmus-specifikus és értelmi sérültek számára kialakított csoportok, amelyekben a megfelelő módszer segítségével történik a gyermekek fejlesztése, a szükséges tanfolyamokon is részt vett, jól képzett kollégák irányításával. Bár Marosvásárhelyen a Gecse Dániel Alapítvány biztosította kényelmes, szép központ mellett a jól felszerelt két kisegítő iskola, illetve az Alpha Transilvana és az Úgyes Kezek Ala-

pítvány is a sajátos igényű gyermekekkel és fiatalokkal való foglalkozásra nyújt lehetőséget, a beszélgetés során kiderült, hogy az ellátás mégsem teljes.

– *A szülők kell kiharcolják*

A legfontosabb a láncszem, a korai fejlesztés lehetősége hiányzik – jegyezték meg beszélgetőpartnereim –, holott az autizmusra utaló sajátos viselkedési jegyek már fél-két éves korban megjelennek, és ezt a szakemberek meg tudják állapítani. A tapasztalatok azt igazolják, hogy minél korábban ismerik fel, és kezdik el a sajátos foglalkozást a gyermekkel, annál eredményesebb lesz a fejlesztés. A korai diagnózis a szülőket is segíti abban, hogy ne önmagukat vádolják, hanem elsajátítsák a sajátos igényű gyermekkel való foglalkozás eredményesebb módszereit. Az autizmus felismerésben fontos szerepe kellene legyen a családonak, a védőnőnek, a gyermek-

orvosnak, hogy ne ringassa a szülő magát abban, hogy gyermeke elnövi a korán megnyilvánuló viselkedési problémákat. A tehetősebb szülőknek van lehetőségük segítséget kérni, az átlagos család a korai fejlesztés szempontjából értékes években nem kap ilyen természetű szakmai támogatást. Az orvosi ellá-

tásba bele kellene foglalni a másfél-két éves korosztálynak a szűrését, ami Hargita megyében például sikeresen elkezdődött a Prosperitas Vitae Egyesület révén, amely a csíkszentmártoni Korai Fejlesztő és Rehabilitációs Központ társszervezete.

– *Ehhez azonban a szülőknek kell*

elég bátraknak lenniük ahhoz, hogy segítséget kérjenek, amit összefogással, szervezett formában érhetnek el. Ha kérnek, akkor előbb-utóbb a kapuk is megnyílnak, amit nekik kell kiharcolniuk, ha azt akarják, hogy autista gyermekük az eredményesebb korai fejlesztésben részesüljön. (bodolai)



## Tavaszi-nyári divat olasz módra



**2019 tavaszán az olaszok által kedvelt lezser és testhezálló ruhák, műremekekhez hasonló díszítésű szandálók mellé romantikus esti öltözékeket, valamint a mindennapokra alkalmas kényelmes, nőies ruhákat és elegáns, sportos darabokat ajánlanak a divattervezők, főleg excentrikus mintákkal.**

Casoni Szálasi Ibolya

Az első helyen említsük meg az eklekticizmus jegyeit viselő MINTÁK KEVERÉKÉT, mely sikerrel társít állatmintát neonszínűvel, virágmintával, csikkossal vagy bármilyen mással. Ez a vad mintatársítás nem idegen Versace-tól, most viszont a konzervatívabb márkák is azt ajánlják, hogy minél bátrabban kísérletezzünk a mintatársítással.

(Az eklektika a művészettörténetben az a stílusirányzat, amely különféle korok, stílusok, irányzatok jegyeit egyenesen alkalmazza, önálló elemeket ritkán tartalmaz, egységességét a válogatásban fejezi ki. Itt a mintatársításra értendő.)

A nagy RÁTETT ZSEBEKET a londoniak ellentétben az olaszok nemcsak a cargo (rakodó) nadrágokra, hanem bármilyen ruhadarabra, például miniszoknyákra (melyeken a zseb széle jóval túlhaladja a szoknya hosszát), ruhákra, kabátokra használják.

A TESTHEZÁLLÓ RÓVIDNADRÁGOK ismét divatosak. Ahhoz, hogy ez a darab veszítsen sportosságából, társítsuk például klasszikus, férfias zakóval vagy rövid vászonruhával.

A hosszú, vékony, áttetsző neccanyagból, lutexből vagy nejlomból készült KESZTYŰK főleg az 50'-es és

60'-as évekre emlékeztető, nőies ruhákkal, klasszikus kosztümökkel, bőrkabátokkal vagy ballonokkal társítva mutatnak a jól.

A MIKROTÁSKÁK olyan picik, hogy még egy telefon is alig fér el bennük. Viselhetjük magára vagy másfajta táskával társítva, még akkor is, ha az más színű vagy texturájú, mivel mindenik darabnak megvan a maga funkciója.

Idén ismét divat a NEJLONHARISNYA, térdzokni vagy akár vékony, esetleg vastag harisnyanadrág formájában. A Prada divatház például fekete nejlontérharisnyához világos színű szandálakat ajánl, a harisnyanadrágokat pedig szokatlan grafikus mintákkal díszíti.

A viktoriánus kort idéző TÖBBRÉTEGŰ ruhák bármilyen „divatharcban” megállják a helyüket romantikus, nőies jellegük miatt. A különböző hosszal, lange anyagokból készült ruhák most még különféle sportcipőkkel is társíthatók.

A meleg időszak sem képzelhető el felsőruha nélkül. Idén a lezser, vékony, vízálló anyagból készült DZSEKIK, anorákok, sportos kinézetük ellenére, plüssírozott szoknyákkal és magas sarkú cipőkkel is társíthatók.

A SZAFARISTÍLUS is ismét divatos. Pamut és vastag lenvászonból készült, természetes színű, rátett zsebekkel díszített ruhadarabok jellemzők: khaki, zöldes agyag- és homokszínű óriásdzsekik, zakók és overallok formájában.

A térdig érő, BERMŰDA TÍPUSÚ RÓVIDNADRÁGOK is még mindig divatosak.

Jól mutatnak egy lezser, túlméretezett zakóval, garbóval még a munkahelyen is. Ha munka után topot viselünk hozzájuk, lezserebb lesz a megjelenésünk.

## Ember és állat harmóniája

### Cicabetegségek és a megelőzés

**Annak ellenére, hogy a legtöbb macskabetegség az emberre nem jelent veszélyt, a szakemberek a szűrővizsgálatok, vírus tesztek elvégzését tanácsolják, főleg a talált cicák esetében, ugyanakkor megelőzésként a védőoltásokat és az ivartalanítást javasolják. A cicáknál azonosítható betegségekről a Noé Bárkaja kisállatklinika vezetőjével, dr. Pálosi Csabával beszélgettünk.**

Szer Pálosy Piroska

A macskaleucosis és a herpeszvírus okozta felső légúti megbetegedés ismertetését ezúttal a vírusos immunhiányos betegséggel (macska-AIDS), a macskák fertőző hashártyagyulladásával folytatjuk.

#### Macska-AIDS

– A macska-AIDS és az emberi HIV-fertőzés között van-e hasonlóság?

– A macskák vírusos immunhiányos betegsége veszélyes és gyógyíthatatlan megbetegedés. A fertőzött macskák testváladékkaikkal adják át a fertőzést. A macska-AIDS elnevezés az emberi HIV-fertőzés hasonló immun-

hiányos tüneteiről kapta a nevét, de a kórokozó csak macskafélékre veszélyes.

– Milyen tünetek jellemzők?

– A vírusfertőzés magas lázzal, levertséggel, étvágytalansággal, ennélfogva fogyással jár. Az általános védekezőképesség csökkenése miatt másodlagos fertőzések alakulnak ki, melyek változatos tüneteket okozhatnak. Jellemző a szájüregi fekélyes gyulladás kialakulása, gyakori a tüdőgyulladás és bőrfertőzés kialakulása, de idegrendszeri tünetek is előfordulhatnak.

– Megelőzhető-e a betegség?

– Vérvizsgálattal egyértelműen diagnosztizálható a betegség. Sajnos, a betegség megelőzésére nincs forgalomban védőoltás, így az egyetlen, amit a felelősségteljes gazda tehet, hogy a kijáró és más macskákkal találkozó állatot ivartalanítja, hogy kisebb legyen a fertőződés esélye. A betegség kezelésére is csak tüneti kezelést (pl. immunerősítő készítményekkel, a társfertőzések kezelésével) alkalmaznak, és fontos, hogy a fertőzött macskákat elkülönítsék társaiktól.

#### Fertőző hashártyagyulladás

– Gyógyítható-e a macskák fertőző hashártyagyulladása?

## A fagyöngy és a fakín

**Aki kirándulás vagy kertben, parkban sétálás közben nem csak az utat és a szem magasságában lévő tárgyakat kíséri figyelemmel, az gyakran láthat a nagy fák koronájában egy sokágú bokornak tetsző képződményt, amelyet fehér vagy sárga bogyók tömege díszít. Ezek a növények a fán élősködő fagyöngy és a fakín. Első látásra hasonló, valójában különböző családhoz tartozó növényekről van szó, amelyek, nem gondolnánk, de igazából cserjék.**

Veress László

A fehér fagyöngy – latin neve *Viscum album* – Európában, Kis-Ázsiában és Észak-Afrikában honos félpárizita, örökzöld növény. A szantálfafélék családjához tartozik. Leginkább gyümölcsfák (alma, körte) található, de gyakran nyárfán, akácán, fűzfán élősködő gyógynövény. Tölgyfán soha nem látható. A gazdanövény fajtától függően változik a hatóanyagok összetétele. A gazdanövényen gömb alakban függ, átmérője 1-2 méter is lehet, kora elérheti a hetven évet is. Levele keskeny, ovális, sárgászöld színű. Virágai a levelek tövében és az ágak végén márciustól májusig nyílnak, sárga színűek. Termése fehér, borsónyi nagyságú, ragadós, áttetsző bogó, november-decemberben érik, az emberre mérgező, de a madarak (cinke, rigó) szívesen csipegetik. A bogóban egy nagy méretű mag található, mely sem vízben, sem földben nem csírázik, csak a fák ágain.

A fehér fagyöngy leveleit, friss hajtásait belsőleg leginkább magas vérnyomás, érelmeszesedés ellen, szívritmus szabályozására használják. Jó szédülésre, fülzúgásra, visszérre, javítja a vérértéket áteresztő képességét, fokozza a koncentrációs képességet, vízajtó is. Mindenféle (seb-, méh-, tüdő-, és orr-) vérzést csillapít. Köhögésre, számkököhögésre jó. Nyugtató hatása miatt epilepsziás rohamok megelőzésére, fejfájásra is használható. Javítja az immunrendszer működését. A méh izomzatát erősíti, növeli a pete megtapadásának esélyét, ezáltal a fogamzást. Csökkenti a vér cukorszintjét, ajánlott a cukorbetegeknek.

Európában több laboratórium is előállít a fagyöngyből sejtek osztódását gátló (citostaticus) készítményt, amit a rákgyógyászatban alkalmaznak, a befecskendezésre (injekció) szánt készítményt ízületi betegségek gyógyítására is javallják.

A fehér fagyöngy készítmények külsőleg is alkalmazhatók érszűkületre, visszérre, ízületi fájdalmakra, langyos borogatások formájában. Házilag teát vagy gyógybort készíthetünk a fagyöngyből.

Tea készítésére a fagyöngy leveleit és fiatal hajtásait használjuk. A fagyöngyteát mindig hidegen (!) készítjük. Egy evőkanál (3 g) fagyöngyöt 2,5 deciliter mézmentes hideg vízben 12 órát (estétől reggelig) áztatunk, leszűrjük, és hidegen, esetleg nagyon enyhén langyosan, ízesítés nélkül, étkezés

előtt fogyasztjuk. Magas vérnyomásra napi egy csésze, szívbetegeknek hetente két-három csésze fogyasztása ajánlott. Immunerősítésre, betegségek megelőzésére havonta két-három csésze tea is elegendő. Társítható hideg galagonya- vagy gyöngyajakteával.

Gyógybort készítése: egy liter édes, fehér borból negyven gramm friss fagyöngyhajtást és -levelet tíz napig áztatunk szobahőmérsékleten. Leszűrjük, és napi kétszer fél poháryit fogyasztunk belőle étkezés előtt.

Terhesség, szoptatás alatt, valamint 12 évesnél fiatalabb gyerekeknek a fagyöngytea fogyasztása nem ajánlott! Nagyobb adagokban a májat károsíthatja!

A segesvári gyógyszerészeti múzeumban kiállított állványedények egyikén olvasható: PULVIS VISCIS QUERCIS. Az edényben egykor tölgyfán (*Quercus*) élő sárga fagyöngy (*Viscum*) megszártott szárából és leveléből készült port (pulvis) tároltak. A sárga fagyöngy ismertebb neve: fakín, latinul *LORANTHUS EUROPAEUS*, és a fakínfélék családjának névadó faja, Erdélyben is gyakran előfordul a tölgyfákon.

Elődeink – ritkán – alkalmazták idegesség, epilepszia kezelésére, görcsökben és fejfájalmak enyhítésére. Erősen mérgező tulajdonságai miatt ma már nem használható.

A fakín első látásra hasonlít a fehér fagyöngyhez, de valójában két különböző családhoz tartozó növényről van szó. A fakín nem örökzöld, hanem lombhullató, Közép-Európában és Kis-Ázsiában terjedt el, kemény fákon, leggyakrabban tölgyfákon élős-



ködik. A fakínnal fertőzött tölgyfákon akár gyermekfej nagyságú daganatok is képződhetnek. A fagyöngyhez hasonlóan a szükséges vizet és ásványi elemeket veszi fel az anyanövényből, leveleivel saját fotoszintézist folytat. A fakín szára feketészöld, sárgás virágai tavasszal nyílnak, termése sárga (!) álbogyó, amely télen érik, egy magot tartalmaz. Terjesztésében a madarak szerepe elengedhetetlen, elfogyasztják a bogyókat, és az „étkezés” végeztével a csőrüket a faághoz dörzsölik, hogy megszabaduljanak a ragacsos maradéktól, ezzel odaragasztják a magot a fa ágához, ahol az lehetőséget kap az életre.

Mind a fehér fagyöngy, mind a fakín a legrégebbi idők óta ismert, számos legenda és babona fűződik hozzájuk. Az ókori rómaiak szellemek és villámcsapás elleni védelemre használták. A kelta papok aranysarlóval vágják le a fák ágáról, a bogyók húsát kelmébe göngyölték, és varázslatokra használták. A kereszténységben a béke jele. Sok országban karácsony környékén díszítésre használják.

Madárlépj készítésére mindkét növény ragadós anyagot tartalmazó bogyói alkalmasak. A lépvesztés módszerét tájaink is alkalmazták a madarászásból élő emberek. Az ily módon történő madárfogás ma már tiltott mesterség, de örökre megmaradt a „lépre csal” szólásunk.

– A macskák fertőző hashártyagyulladását vírus okozza, melyet a fertőzött macskák testváladékkaikkal adhatnak tovább, de a méhen keresztüli fertőzés sem ritka, sajnos a betegség gyógyíthatatlan.

– Milyen tünetekről lehet felismerni a betegséget?

– A betegség leggyakoribb formájában has- és/vagy mellhártyagyulladás okozta has- és/vagy mellüri gyulladással, folyadékfelhalmozódással, a tüneteket, de létezik száraz forma is, amikor a testüregekben nincs folyadékfelhalmozódás. A vírusfertőzésre jellemző a tartós vagy visszatérő láz, levertség, étvágytalanság, megnagyobbodott has, étvágytalanság, hasi fájdalom. A belső szervekben gyulladással góccok alakulhatnak ki, gyakran hasnyálmirigy-gyulladást okozva, de kialakulhat vese- és májelégtelenség is. Mellhártyagyulladás esetén a nehézlégzés a jellemző, de előfordulhatnak idegrendszeri tünetek, szemproblémák.

– Milyen vizsgálatokkal mutatható ki a vírus?

– A tünetek és a rutinvizsgálat alapján sokszor kiegészítő vizsgálatokra van szükség a pontos diagnózishoz. A testüregben jellemző folyadékfelhalmozódást röntgen- és hasi ultrahangvizsgálattal lehet kimutatni. A kórokozó kimutatása vérvizsgálattal vagy a testüri folyadékminta alapján lehetséges.

– Megelőzhető-e a megbetegedés?

– A legfontosabb a megelőzés, hiszen a megbetegedett állatot sokszor még tünetileg sem tudjuk kezelni. Interferon kezeléssel jöhet szóba, és különböző immunerősítők, de ez nagyon költséges, és nem 100%-os a gyógyulás. Létezik egy orra csepegtethető vakcina, de nálunk az országban nincs forgalomban, éppen ezért a megelőzés a kóbor és gazdátlan macskák számának radikális csökkentésével (ivartalanítás) lehetséges.



# Óriási legófigurákból nyílt kiállítás a Magyar Természettudományi Múzeumban



**Óriások támadása címmel Európa legnagyobb, legókockákból épített utazó kiállítása nyílt meg február 28-án a Magyar Természettudományi Múzeumban, ahol egészen június 16-ig várja a látogatókat.**

A látványos bemutató nemcsak a modellek méretével, hanem témáival is újat kínál a közönségnek – köztük a szervezők az MTI-vel. A tárlat egyik legnagyobb építménye a 900 ezer kockából készült, hatméteres Batmobil, amelyet a szuperhős életnagyságú alakja kísér. A denevérember történetének helyszíne, Gotham City hatalmas városa is meglevenedik a hős barlangjával és a Wayne Tower felhőkarcolójával együtt, amelyeket nyomógombokkal működtethető vonatok és interaktív makettek tesznek még látványosabbá. A kiállítás több mint 100 modellje között van egy 11 méter hosszú, egymillió kockából felépített Boeing 747-es repülő, az Amerikai Egyesült Államok elnöki gépének mása. Látható a tárlaton a világ legnagyobb legókockákból épített óriáskereke, valamint a Sportcsillagok utcájában Peter Sagan szlovák profi kerék-

páros és a Dakar-rali quad kategóriájának győztese, Rafal Sonik életnagyságú modellje. Az érdeklődők találkozhatnak továbbá a Csillagok Háborúja sorozat leghíresebb hajóival, alakjaival, jeleneteivel, fegyvereivel és csatáival, valamint a Pókember, a Vasember és a 2,5 méter magas Hulk életnagyságú modelljeivel is. A mesezónában a tündérpónik országa, Alice Csodaországja és az Angry Birds film számos jelenete is felépült, de tündékekkel és úrlényekkel is találkozhat a közönség.

A kiállítás Budapest ismert nevezetességeiből is kínál érdekességeket, így megtekintheti a közönség a Parlamentet és a Hősök terét, valamint a Millenniumi emlékművet jellegzetes szobraival együtt, amelyek külön a budapesti kiállításra készültek el. A Magyar Természettudományi Múzeum előtt tisztelegve egy Triceratops koponyát is kiraktak az alkotók 1:3 méretarányban.

A kiállítás a Magyar Természettudományi Múzeumtól független nyitvatartással, a nemzeti ünnep kivételével a hét minden napján várja a látogatókat. (MTI)

# Kilencvenötödik nyelvlecke Rész a főtéren

**Ötvös József**

Lassan elcsitul a Rózsák tere 24. szám alatti házbontás körül kialakult hangzavaros csetepaté. Napilapjaink szakszerűen és eléggé óvatosan körüljárták a témát, s majdhogynem megnyugtatóan közölték: a nem műemlék épület lebontása szabályos és törvényes. Az utóbbi engem nem lep meg, mert valamiképpen száz éve itt a főtéren minden törvényes: egy bizánci stílusú másfajta székesegyház beépítése a barokk és szecesszió szép egységébe, vagy egy – igaz, nem műemlék – lutheránus templom lebontása, mert szükséges a helye egy szocreál emeletes tömbház épületének. Törvényes volt egykor egy nem szép – és szerintem nem is divatos – Divatház felépítésével elzárni a Sáros utcára menő rövidtést. Még itt lévő nemzedékként emlékszünk arra a kicsi utcára. Törvényes volt – és szerintem rondító – egy modernnek titulált épület beépítése nem is olyan rég az egykori Transzilvánia Szálló és ifjúkorunk szép emlékü Select filmszínházának épülete közé. Nagyszabású főteri építkezés (ismereteim szerint) utoljára egy fél évszázaddal ezelőtt volt, amikor lebontották – szintén törvényesen – a ferences templomot, és felépült a Színház tér pár épülete, amelyek szintűgy nem illelenek bele a Toldalagi-palota és az Apolló épülete között kinyitott térre. Legalább vigasztalhat minket a modernnek nevezett épületegyüttes egységes képe. A főter Színház téri részét látva, mindig eszembe jut édesapám falun tanult mondása: „Fiam, szép befőtten nem lehet jóllakni”. Igaz, ő a szerelemre és a házasságra utalt ezzel a mondással, de miért ne alkalmazhatnánk akár

a városközpontra is? Visszatérek a Rózsák tere 24.-ként elhíresült épület eltűnésére és remélt majdani feltűnésére. Ígéretetek szerint a főter felőli falát visszaépítik eredeti formájába, és akkor nem csorbul meg a városrész szecessziós látványa. De szecessziós-e egy 2019-ben épült ház fala? Főtérért aggódóként az is kérdés számomra, hogy hiteltel-e egy olyan épület, amely kívülről 19. századot mutat, de a fal mögött a 21. század funkcionalitása jelenik meg? Negyvenkét évvel ezelőtt helyeztek ki lelkipásztornak a Görgény völgyébe, és olyan jó érzés volt az 1758–1760 között épült egyszerű, hangulatos református templombelső melege sugárzó bútorzata között felfedezni, meglátni a karzatot uraló orgonát, amire az akkori gondnok megjegyezte: ez csak látszat, mert az első sipsor mögött üres a hangszerek királynője. Ilyen csalódás lesz majd az újonnan felépített Fő tér 24. számú épület is.

Aztán az is félelemmel tölt el engem, hogy ha egyszer törvényesen rést ütöttek Marosvásárhely főterének kialakult, megszokott és megszeretett városképén, akkor már csak idő kérdése, hogy hol és mikor alakítják át ezt a még ránk jellemző erdélyi városképet másfajta stílusban.



Fotó: Nagy Tibor

		IDEGEN FÉRFINEV	(KÖNYV) KIADÓ	AFRIKAI ÁLLAM	SZAPPAN-MÁRKA	BESZÍVI	ELEMI PÁRÁNY	NÉVELŐ SZÖGLET	NŐI NÉV (DEC. 1.)	FÖLD JELENTESŰ ELŐTAG	A KÉS LÉNYEGE	KEGYETLEN RÓMAI CSÁSZÁR VOLT	FELTÉVE YPRES FLAMAND NEVE	KATALIN EGYIK BECÉZÉSE	BECÉZETT ILONA	GÖRÖG ELŐTAG: ELLEN
<b>Lucius Annaeus Seneca – órómai költő, filozófus, Néró nevelője – egyik szentenciáját idézzük a rejtvény fősoraiban</b>		<b>IDÉZET 1.</b>														<b>E</b>
		KÖZÉPKORI SZEKTA						ANGOLÓSAN TÁVOZIK NEHÉZFÉM					FORMA BALKEZES (NÉP.)			
		KENDER-TÖRŐ ESZKÖZ NEM SZOROS				ELTULAJDONÍTÓ AB... (HARAGOSAN)					VASÚTI VENDÉGLŐ ÉGHAJLÁT, IDÓJÁRÁS					KILO (RÖV.) HÁZHELY
<b>IDÉZET 2.</b>	<b>H</b>	CSÍKOS	FR. ÍRÓ (PIERRE) KÖVÉRSÉG		NŐI NÉV V. AUTÓPÁLYA...SVEVO (OLASZ ÍRÓ)				ÁZSIAI ÁLLAM KARMESTER (ALBERTO)						ATELLŰR VEGYJELE ALACSÜNG	
		GYÜMÖLCSÖT SZÁRÍTÓ		BALZSAM OLASZ SZERELEM			KNOCK OUT (RÖV.) EGYKEI		TOVA ATTILA NÉVVALTOZATA			PONT A VÉGÉN! MAGAD		OROSZ FÉRFINEV TE ÉS ÉN		
		HÁZASSÁG		MARSHALL-SZK RÉSZÉ NEV (LATIN)			KANÁLLAL VESZ A SZABADBA TASZIT						NÉMET FESTŐ (WILHELM) ILION			
		VÁROS A GENFI-TÓ PARTJÁN		DIÁKOK SZÁMTANA KÖRÖMMEL VAKAR			ELHANTOL SZITÁLÁS EGYIK TERMÉKE						SEPT... (KANADAI VÁROS) NAGY TESTŰ PAPAGÁJ			
		SPANYOLFÖLDI ARAB		HIBÁZTATÓ NAPOS RÉSZ!			JAP. FESTŐ (MASZUO) HATBÓL KETTŐ!					A RÁDIUM VEGYJELE SZLÁV IGEN		A VOLGÁBA ÖMLIK INDIÉK		
		AZ ARZÉN VEGYJELE F. BAUM VARRÁZSLÓJA	BŰNÖS ATYA (QUEIROS) SZICILIAI VULKÁN			KUKORICA-PÁLINKA AZ AIDS VÁLTOZATA				MAGYAR VÁROS KERTI ESZKÖZ					RÓMAI ŐT FR. FORRADALMÁR (KIVÉGEZTÉK)	
			KARINTHY FERENC-MŰ ANGYAL-FÉLE		BOLT (ANGOL) ANTENNA-FELTALÁLÓ				ESZKIMÓ CSÓNÁK KIS FOLYÓ					VÉGTELEN DÁL! FLOTOW OPERÁJA		
		MEZTELEN MŰALKOTÁS		BIZTATÓ-SZÓ SZÍNES DISZHAL	LUDOLF SZÁMA KATONAI		ÜRES LAP! MARTIN... (J. LONDON MŰVE)		PANAMA AUTÓJELE MESEBELI TÖRPE		AZ ARGON VEGYJELE LÁRVA (V. ÁLARC)			NÖVÉNY LESZ BELŐLE...TIN-TIN (KUTYASZTÁR)		
		MÁZOLÓ		...ISLAND (USA-ÁLLAM) ESETLENŰL SIET!			BRAZIL SZÖVETSÉGI ÁLLAM EBLAK					SZÁMOK VISZONYA VALLON PÁROS!				
		BAGDAD LAKÓJA			CSÖKKENŐ VÍZSZINTŰ AKKOR INDUL!			CHATEAU-BRIAND-MŰ ERRE-FELE!					TÖMEGESEN PUSZTÍTÓ IGEKÉPZŐ			
		TUPOLJEV REPÜLŐ-GÉPE (RÖV.)	ALÁ-NYÚJTÓ A BŐR VEGYJELE			OLASZ EXKIRÁLYÉ FÉLÁR!				USA-ELNÖK VOLT (BILL) KELVIN (RÖV.)						
	<b>L.N.J.</b>							TESTILEG MUNKA-KÉPTELEN						BLANDIANA (ROMÁN KÖLTŐNŐ)		

Február 28-i rejtvényünk megfejtése: **Az ellentmondás elviselésének képessége nagyfokú kultúrára vall**



## Senki nem akarja megnyerni a Sárga csoportot?

Bálint Zsombor

Furcsa sorozat újabb állomása-ként kikapott Alexandria otthonában a Sárga csoportban vezető Marosvásárhelyi CSM női kosárlabdacsapata. Pontosan aztán, hogy azt irtuk volna: megnőtt az esély a csoportgyőzelemre, miután Nagyvárad szétesett, a Rapid pedig nagy meglepetésre kikapott az Agronomiától. Az utóbbi eredmények azonban mintha azt mutatnák, hogy senki nem akarja megnyerni a Sárga csoportot...

Igaz, a marosvásárhelyieknek mindegy, hiszen úgy sincs jogsultságuk arra, hogy részt vegyenek az 1-8. helyek rájátszásában. Lehet, hogy ez is közrejátszott abban, hogy időközben távozott az egyetlen idegenlégiós, Angel Robinson, és a spanyol másodosztályban folytatja. Vagy talán azért ment el, mert a költségvetés kérése miatt a fizetéseket sem tudja folyósítani a klub. Mindenesetre Robinson nélkül igen vérszegényen szerepelt a marosvásárhelyi csapat a sereghajtó otthonában, ahol egész mérkőzés alatt alig 42 pontot szerzett. (A két csapat összesen 100 pontig sem jutott, ami jó értékmérője a meccs színvonalának.) A Robinson helyére frissen érkezett Ruxandra Chiş szerzett 15

pontot, de úgy tűnik, összességében nem tudta pótolni a távozó amerikaiát. Amúgy pedig ijesztő számú eladott labdát jegyeztek a statisztikusok: 27 a teljes csapat és kilenc (!) Chiş neve mellett, ami a gyalázatos, 29%-os dobószázalék mellett mezőnyből jól szemlélteti, hogy miért is kapott ki a CSM.

Az egészben a legmeghökken-

több azonban az, hogy még mindig a CSM vezeti a Sárga csoportot, amikor alig két forduló maradt hátra az alapszakasz végéig. A marosvásárhelyi klub mindkét találkozót hazai pályán játssza: vasárnap 12 órától a Nagyvárad CSU együttesét fogadja, majd március 23-án a Bukaresti Agronomiával mérkőzik.

### Jegyzőkönyv

Női kosárlabda országos bajnokság, középszakasz, Sárga csoport, 7. forduló: CSM Alexandria – Marosvásárhelyi CSM 53:42 (12-10, 19-8, 5-10, 17-14)

Alexandria, sportcsarnok, 130 néző. Vezetete: Alexandru Nicolae (Bukarest), Claudia Telcian (Bukarest), Vlad Cotrobaş (Bukarest). Ellenőr: Luca Badea (Bukarest).

Alexandria: Mihai 19 pont (5), Cucu 13 (3), Mazilu 5 (1), Crăciunescu 5 (1), Fiereşteanu 4, Horlea 4, Botorogeanu 3 (1), Bota, Biet, Lungu.

Marosvásárhely: Chiş 15 (3), Mészáros 11, Nagy-Voica 7 (2), Radu 5, Borşan 2, Badi 2, Bobar, Ignat-Kleemann, A. Pop, Feiseş.

### Eredményjelző

A női kosárlabda Nemzeti Ligában:

\* *Piros csoport, 10. forduló:* CSM Târgovişte – Konstancai Phoenix 50:63, Brassói Barcaság – Szatmárnémeti CSM 49:94, Sepsiszentgyörgyi Seps SIC – Kolozsvári U 104:54, az Aradi ICIM állt; *11. forduló:* Aradi ICIM – Kolozsvári U 88:62, Konstancai Phoenix – Brassói Barcaság 57:72; a Szatmárnémeti CSM állt, a CSM Târgovişte – Sepsiszentgyörgyi Seps SIC mérkőzést március 12-én játsszák.

\* *Sárga csoport, 8. forduló:* Nagyvárad CSU – Kézdivásárhelyi SE 44:67, Bukaresti Rapid – Bukaresti Agronomia 64:66, CSM Alexandria – Marosvásárhelyi CSM 53:42. Elmaradt mérkőzésen: Nagyvárad CSU – Bukaresti Agronomia 43:69, Kézdivásárhelyi SE – Bukaresti Agronomia 59:43.

## Európai focikörkép

\* *Angol Premier Liga, 28. forduló:* Arsenal – Bournemouth 5-1, Crystal Palace – Manchester United 1-3, Southampton – Fulham 2-0, Chelsea – Tottenham 2-0, Liverpool – Watford 5-0, Manchester City – West Ham United 1-0; *29. forduló:* Tottenham – Arsenal 1-1, Wolverhampton – Cardiff 2-0, Fulham – Chelsea 1-2, Burnley – Crystal Palace 1-3, Brighton & Hove Albion – Huddersfield 1-0, Watford – Leicester 2-1, Everton – Liverpool 0-0, Bournemouth – Manchester City 0-1, West Ham United – Newcastle United 2-0, Manchester United – Southampton 3-2. *Az élcsoport:* 1. Manchester City 71 pont, 2. Liverpool 70, 3. Tottenham 61.

\* *Spanyol La Liga, 26. forduló:* Betis – Getafe 1-2, Espanyol – Valladolid 3-1, Huesca – Sevilla 2-1, Leganés – Levante 1-0, Real Madrid – FC Barcelona 0-1, Villarreal – Alavés 1-2, Valencia – Athletic Bilbao 2-0, Real Sociedad – Atlético Madrid 0-2, Eibar – Celta Vigo 1-0, Rayo Vallecano – Girona 0-2. *Az élcsoport:* 1. FC Barcelona 60 pont, 2. Atlético Madrid 53, 3. Real Madrid 48.

\* *Olasz Serie A, 26. forduló:* Udinese – Bologna 2-1, Torino – Chievo 3-0, Atalanta – Fiorentina 3-1, Genoa – Frosinone 0-0, Cagliari – Inter 2-1, Napoli – Juventus 1-2, Empoli – Parma 3-3, Lazio – AS Roma 3-0, SPAL – Sampdoria 1-2, AC Milan – Sassuolo 1-0. *Az élcsoport:* 1. Juventus 72 pont, 2. Napoli 56, 3. AC Milan 48.

\* *Német Bundesliga, 24. forduló:* Mönchengladbach – Bayern München 1-5, Eintracht Frankfurt – Hoffenheim 3-2, Augsburg – Borussia Dortmund 2-1, FC Nürnberg – Lipcsei RB 0-1 (0-1), Wolfsburg – Brémai Werder 1-1, VfB Stuttgart – Hannover 5-1, Bayer Leverkusen – Freiburg 2-0, Hertha BSC – Mainz 2-1, Schalke 04 – Fortuna Düsseldorf 0-4. *Az élcsoport:* 1. Borussia Dortmund 54 pont (58-27), 2. Bayern München 54 (56-27), 3. Lipcsei RB 45.

\* *Francia Ligue 1, 27. forduló:* Angers – AS Monaco 2-2, Bordeaux – Montpellier HSC 1-2, Caen – Paris St. Germain 1-2, Guingamp – Nantes 0-0, Lille – Dijon 1-0, Lyon – Toulouse 5-1, Olympique Marseille – St. Etienne 2-0, Nice – Strasbourg 1-0, Reims – Amiens SC 2-2. *Az élcsoport:* 1. Paris St. Germain 71 pont, 2. Lille 54, 3. Lyon 49.

## Fehér Orsolya magyar válogatottként az asztalitenisz-vb-n

A felnőtt magyar válogatott tagjaként vehet részt az áprilisban Budapesten rendezendő asztalitenisz-vb-n Fehér Orsolya. Ez azzal vált biztossá, hogy a csapat szövetségi kapitányai kijelölték a férfi és női egyéni és páros versenyben indulókat. A marosvásárhelyi játékos neveztek az egyéni vb-re kialakított keretbe, Póta Georgina, Pergel Szandra, Madarász Dóra, Bálint Bernadett és Hartbrich Leonie társaságában.

A nők szövetségi kapitánya, Bátorfi Zoltán elmondta: siker lenne, ha egyéniben Pergel Szandra és Madarász Dóra a legjobb 32 közé kerülne. „Póta Georgina esetében más a helyzet, ő a legjobb 32 között lesz kiemelve, bízunk benne, hogy minél tovább jut. Bálint Bernadett, Hartbrich Leonie és Fehér Orsolya számára a tapasztalatszerzés a legfőbb cél ezen a vb-n, remélhetőleg lesz közöttük majd főtáblás is” – nyilatkozott a vb sajtószolgálatának Bátorfi. Hozzátette: reméli, hogy a Póta – Matilda Ekholm duó a legjobb nyolc között emelik majd ki. „De ez még a jövő zenéje, majd a katarai World Touron dől el mindez. A Pergel–Madarász párosnak a nyolcaddöntő – ahogy két éve is – remek eredmény lenne” – mondta a kapitány.

A férfiak szövetségi kapitánya, Aranyosi Péter a két évvel ezelőtti eredménnyel elégedett lenne. „Akkor Lakatos Tamás két kört ment a főtáblán. A fiatalok esetében a cél az, hogy ne kapjanak ki gyengébbtől, és szorongassák meg a náluk magasabbra jegyzett játékosokat” – összegzett a szakember.

A vb-t a budapesti Hungexpón rendezik április 21. és 28. között.



Fotó: itTV

### A magyar csapat összetétele

A Liebherr asztalitenisz-világbajnokságon induló magyar játékosok:

\* női egyes: Póta Georgina, Pergel Szandra, Madarász Dóra, Bálint Bernadett, Hartbrich Leonie, Fehér Orsolya

\* női páros: Póta Georgina–Matilda Ekholm (svéd); Pergel Szandra–Madarász Dóra; Bálint Bernadett–Nagyvárad Mercédesz

\* férfi egyes: Majoros Bence, Lakatos Tamás, Szudi Ádám, Ecseki Nándor, András Csaba, Juhász Patrik

\* férfi páros: Ecseki Nándor–Szudi Ádám; Majoros Bence–Lakatos Tamás; Juhász Patrik–András Csaba

\* vegyes páros: Szudi Ádám–Pergel Szandra; Ecseki Nándor–Madarász Dóra; Majoros Bence–Bálint Bernadett

## Bajnokok Ligája: Az Ajax kiejtette a címvédő Real Madridot!

A holland Ajax 4-1-re győzött a címvédő Real Madrid otthonában a labdarúgó Bajnokok Ligája nyolcaddöntőjének keddi esti visszavágóján, így 5-3-as összesítéssel továbbjutott; a másik párharc a Tottenham sikerét hozta.

A spanyolok az Amszterdamban 2-1-re megnyert első mérkőzés után hazai pályán is veszélyesebben kezdtek, a marokkói Hakim Zijes és a brazil David Neres góljaival a 18. percben mégis a vendégek vezettek 2-0-ra. Mindkét találat előkészítése a szerb Dusan Tadicot dicsérte. Santiago Solari vezetőedzőnek Lucas Vázquez és Vinicius Juniort is le kellett cserélnie sérülés miatt a szünet előtt, az előbbi helyére beállt Gareth Bale a 42. percben a kapufát találta el. Az Ajax szerb középpályása, Tadic a 63. percben gólt is szerzett, ezzel eldöntötte a hollandok továbbjutását. Az összes televíziós visszajátzásán úgy látszott, hogy az akció közben a labda teljes terjedelmével elhagyta az oldalvonalat, az esetet hosszú percekig vizsgálta a videobírók stáb, amelynek állásfoglalá-

sát követően a német Felix Brych játékvezető megadta a találatot (0-3). Kisvártatva Marco Asensio szépített, de a dán Lasse Schöne hamarosan visszaállította a korábbi különbséget, egyben beállította a végeredményt.

Legutóbb 2010-ben fordult elő, hogy a Realnak a nyolcaddöntő jelentette a végállomást a BL-ben, azóta négyszer az elődöntőben búcsúzott, négyszer pedig a fináléba jutott, amit kivétel nélkül meg is nyert. Az Ajax legutóbb 2003-ban jutott a legjobb nyolc közé a leg-rangosabb európai klubsorozatban.

A Tottenham Hotspur 3-0-ra megnyerte a párharc első felvonását a Borussia Dortmund ellen, majd az idegenbeli visszavágó gól nélküli első félideje után, a szünetet követően vezetést szerzett Harry Kane jóvoltából. Az angol válogatott csatár ezzel a londoni klub történetének legeredményesebb játékosa lett az európai kupapordon, ugyanis 25. góljával megelőzte az örök-ranglistán Jermain Defoe-t. Csapata 2011 után jutott ismét negyeddöntőbe a BL-ben.



Búcsúzó spanyolok, a háttérben örülő hollandok. Legutóbb 2010-ben fordult elő, hogy a Realnak a nyolcaddöntő jelentette a végállomást a BL-ben, míg az Ajax legutóbb 2003-ban jutott a legjobb nyolc közé a leg-rangosabb európai klubsorozatban. Fotó: AP

### Eredményjelző

Labdarúgó Bajnokok ligája, nyolcaddöntő, visszavágók:

\* *Real Madrid (spanyol) – AFC Ajax (holland) 1-4 (0-2)*, továbbjutott az Ajax 5-3-as összesítéssel

Gólszerzők: Asensio (70.), illetve Zijes (7.), Neres (18.), Tadic (62.), Schöne (72.).

Kiállítva: Nacho Fernández (94.).

\* *Borussia Dortmund (német) – Tottenham Hotspur (angol) 0-1 (0-0)*, továbbjutott a Tottenham kettős győzelemmel, 4-0-s összesítéssel

Gólszerző: Kane (49.).

### Az évszázad vereségéről ír a spanyol sajtó

Az évszázad vereségéről ír az As című spanyol lap, miután a Real Madrid kedden hazai pályán 4-1-re kikapott az Ajax Amsterdamtól, és ezzel kiesett a Bajnokok Ligája nyolcaddöntőjében. Az újság szerint „az évszázad veresége után fejek fognak hullani” a királyi gárdánál. A BL-búcsú mellett az As sorolja a Real további idejéi kudarcait: a Barcelona kiverte a spanyol Király Kupa elődöntőjéből, és a bajnokságban is legyőzte szombaton a Bernabeuban, így hátránya 12 pont az élvonal katalánokkal szemben. A Real legutóbbi négy otthoni találkozóját elvesztette, ilyen 15 éve nem fordult elő.

„Az Ajax kitépte a Real szívét” – fogalmazott a Marca a Real súlyosabb hazai BL-vereségéről. Az El Mundo Deportivo pedig „teljes hajótörésnek” és „abszolút kudarcnak” nevezte a madridiak teljesítményét.

### Az Európa-ligában a nyolcaddöntő következik

Ma este játsszák a labdarúgó-Európa-liga nyolcaddöntőjének első mérkőzéseit. A műsor:

\* 19.55 óra: Eintracht Frankfurt (német) – Inter (olasz) (TV: Telekom Sport 1, Look Sport), Sevilla (spanyol) – Prágai Slavia (cseh), Zenit Szentpétervár (orosz) – Villarreal (spanyol) (Telekom Sport 4), Rennes (francia) – Arsenal (angol) (Telekom Sport 2, Look Plus), Zág-rábi Dinamo (horvát) – Benfica (portugál)

\* 22.00 óra: Valencia (spanyol) – Krasznodar (orosz), Napoli (olasz) – Salzburg (osztrák) (Telekom Sport 2, Look Sport), Chelsea (angol) – Dinamo Kijev (ukrán) (Telekom Sport 1, Look Plus)

A DigiSport TV hat mérkőzést közvetít, de nem ismertette, hogy melyek ezek.

## Nagy érdeklődés övezi, magas szinten jegyzik Színvonalas borok a balavásári versenyen

Múlt hét végén rendezték meg a 23. balavásári nemzetközi borversenyt, amelyen már egyértelmű következtésekre jutottak a színvonal és minőség tekintetében.

Gligor Róbert László

A versenyen hazai, magyarországi és horvátországi borok méretettek meg, a bírálók elé 355 borminta került: vörös, fehér, rozé. Ezeket múlt csütörtökön a sav- és cukortartalom, illetve szín szerint is besorolták, pénteken történt az elbírálás: négy négyzetméteres zsűri kóstolgatta, mustrálgatta a mintákat, végzett nem kis munkát. A verseny egyedi jellemzője, hogy minden borász megkapja a zsűri észrevételeit írásban.

Az eredményhirdetésre, értékelésre szombaton délelőtt került sor a borászok jelenlétében. A rendezvény a borrendek bevonulásával vette kezdetét, felvonultak a házigazda Kis-Küküllő Borrend, a dicsőszentmártoni Szent Márton Borrend, a Kiskunhalasi Borrend, a Csurgói Borrend, a kecskeméti Matias János Borrend és a budafoki Promontorium Borrend képviselői, jelen volt Magyarország bukaresti nagykövetsége részéről dr. Sándor Tibor László mezőgazdasági attasé is. A vendégeket köszöntötte Sagyebó István polgármester, borlovag, továbbá Magyarország csíkszeredai főkonzulátusa részéről dr. Farkas Balázs konzul, aki gratulált, hogy ebben a térségben is vannak követői és folytatói e nemes foglalkozásnak, míg Péterfi Sándor borlovag nagymester a borról beszélt, amelynek filozófiája, misztikum, szakralitása és kultúrája van, aki pedig a bor bűvöletébe kerül, az nem tud ellenállni ennek a kultúr-



A jó bor táplálja a testet, felvidítja a lelket, nótára fakasztja az embert

Fotó: Gligor Róbert László

nak. Az is elhangzott, hogy a balavásári borverseny elérte a célját, hogy a helyi termelőknek jó boruk legyen, hiszen az itteni szőlőnedű már nyugodtan asztalra lehet tenni, olyan szintre emelkedett a minőségük, hogy bármikor, bármilyen társaságban megállják a helyüket.

A rendezvényt a Kis-Küküllő Szőlészeti és Borászati Társaság szervezte, támogatta a balavásári önkormányzat és kereskedelmi cégek, a szervezési munkából pedig derekasan kivette a részét a Kis-Küküllő Borrend is. A versenyre eljöttek Balavásár anyaországi testvérközösségeinek (Gerjen, Fót, Csurgó, Somogyicsó, Szatymaz) küldöttjei, egyesek a versenyre is beneveztek.

**Komoly munka folyik**

A megmérettetést a *Népszerűségnek* Iliá Csaba magyarországi borbíró értékelte, aki jó ismerője a balavásári borversenyeknek, hiszen idén már huszonegyedik alkalommal volt jelen. Úgy látja: a verseny színvonalában és a borok minőségében is komoly fejlődés tapasztalható. Amikor elkezdődtek ezek a verse-

nyek, a vidéken a borászat leszálló ágba volt, szőlősöket vágtak ki. A magyarországi szakemberek tanácsaikkal próbálták sugallni a helyieknek, hogy meg kell állítani az áthaladó turistákat, a bor mellett szállást, élelmet kell adni nekik, erre a vidék alkalmas, csak egy ügyes kereskedelmi fogásra van szükség. Ma már egyre több a jó bor és a szálláshely a vidéken, a fiatal, lelkes gazdák kitűnő borokat termelnek, ezért munkájukat segíteni kell, hogy haladjanak. A technológiai folyamatok változnak, ezt követni kell. Szép dolog a hagyomány, de figyelni kell arra, hogy megváltozott a borkultúra, az igények; ma már az illatos, fiatal borokat kérik, és az itteni talaj és éghajlat kitűnő arra, hogy első osztályú borokat készítsenek.

A szervezők komoly csapatmunkát végeznek, de be kell vonni a fiatalokat is, hogy legyen majd akinek átadni a stafétát. Színvonalas a rendezvény, az erdélyi borversenyek között magas szinten jegyzik a balavásárit, ennek is tudható be, hogy annyi borminta érkezett, és

már második éve Horvátországból is küldtek, idén már 14 mintát.

Az anyaországi bortermelők szerint is értékes a rendezvény. A somogyicsói *Faggyas József* öt bormintával érkezett, ebből két arany-, két ezüst- és egy bronzérmes szerzett. Balavásártól 830 kilométer választja el, de évente többször is eljön, és a jövő évi versenyre is készül. Nem egyszerű egy ekkora rendezvény megszervezése, minden óraműpontossággal működik, hogy különböző országokból ennyi borász és testvértelepülési küldöttség itt lehessen, továbbá, hogy igen magas szintű zsűrit toborozzanak, hogy méltó és reális eredmények születessenek. Mindezt csak gratulálni tudnak és köszönetet mondani – fejtette ki.

**Helyben maradt a nagyarány**

Balavásár község borosgazdái az idei versenyen sem szerepeltek rosszul, *Iszlai Jenő*, *Csegzi Tibor* és *Miklós Gyula* révén 7 aranyat szereztek, továbbá 25 ezüstöt, 18 bronzot és 17 dicséretet is bezsebeltek a balavásári, kis- és nagykendi, valamint szénaverősi termelők, és helyben tartották a nagyarányt is, amely egy szentdemeteri pincészet-hez került.

A balavásári Csegzi Tibor tíz éve vesz részt a versenyen, szinte minden évben nyert, idén négy mintát hozott, két arany-, egy-egy ezüst- és bronzérmes vihetett haza. Nem üzletszerűen és nem nagy mennyiségben termel bort, de otthon is ugyanazt az italt issza, amit a versenyen mások is megkóstolhattak – emelte ki a gazda. A borverseny hatását illetően kifejtette: valamikor már szinte teljesen felhagytak a szőlőműveléssel, ma pedig ott tartanak, hogy területet vásárolnak, telepítenek be. Ha ez a verseny nem volna, a vidéken a bortermelés egyharmada lenne a mainak, ő is a versenynek köszönhetően épített pincét öt éve, odafigyel a termelésre, és minden évben

készül az italaival a megmérettetésre.

Az idei borverseny nagyarányt *Opriş Livius* szerezte meg cabernet borával. Ez a tavalyi idény egyik végterméke, a szőlőt Eger vidékéről vásárolta, a bort Szentdemeteren készítette. Nemcsak ez az egy itala lett sikeres, hanem a többi is, két ezüstöt és három bronzot is szerzett a versenyen. A 33 éves marosvásárhelyi fiatalember 2007 óta borászkodik, édesapjával kezdte, majd apósával, Cseh Attilával folytatták a munkát. Mivel nem a borászatból élnek, a szőlőt nem termesztik, hanem vásárolják, és kedvtelésből borászkodnak, az italt sem eladásra termelik. Ötödik éve vesz részt a balavásári versenyen, de nem gondolta volna, hogy ez a bora éri el a legnagyobb pontszámot, természetesen örül a díjnak, amely impulzust ad a további munkához – mondta el lapunknak a díjazás után a nyertes.

**Helytállnak a helyi borászok is**

Arra a kérdésünkre, hogy van-e gazdasági hozadéka a balavásári borversenynek a község számára, Sagyebó István határozott igennel válaszolt, megjegyezve, hogy vannak látható és hosszú távon megjelenő eredmények. Balavásáron egy nagyobb kapacitású vendéglátóegység alakult ki, amely a közeljövőben pincét készít, hiszen a tulajdonos szőlészettel és borászattal is foglalkozik, továbbá a községben van még néhány pince, ahol bort lehet kóstolni. Ez a verseny hatott a gazdákra, hogy új és a piac által igényelt borokat állítsanak elő, a must minél kevesebbet érintkezzen a levegővel, mihamarabb kerüljön hordóba, az erjesztés ellenőrzött körülmények között menjen végbe. A gazdasági hatás abban is észrevehető, hogy új szőlősöket telepítettek a községben, és már van legalább 30 olyan borászuk, akinek terméke bármikor érmet nyer ezen a versenyen.

## Méhészkonferencia aktuális témákkal

Múlt szombaton a kertészvásárral egy időben szervezett konferenciát Nyárádszeredában a Nyárád-völgyi Méhészegyesület.

Gligor Róbert László

A kertésznap keretében a konferenciát dr. Jakab Sámuel nyitotta meg, köszöntve és méltatva a méhészeket, míg a házigazda szervezet elnöke, Balde Ernő „valami új” születésének nevezte a két rendezvény egybeesését, és azt javasolta, hogy ezután szervezzék közösen még az unokák is.

A több mint száz résztvevő érdekes és részletes előadást hallhatott a magyarországi Neumann Györgytől, aki az anyazárkázással elért fiasításmentes állapot és a hatékony atkairtas terén elért eredményeiről és tapasztalatairól számolt be. A Kárpát-medencei falugazdász-hálózatról Fazakas Miklós, az RMGE – Maros elnöke számolt be, de szó esett a facéliatermesztésről is, majd ismertették a szeptemberi szlovéniai és olaszországi méhészkirándulást.

Balde Ernő szervező lapunknak elmondta: a 15 éves nyárárdmenti alakulat már tizennyolcadik ilyen konferenciáját szervezte, és azok, akinek a témák fontosak voltak, megjelentek rajta. A résztvevők visszajelzései alapján aktuális témákat választottak, Neumann előadása „csúcs volt”, máris meghívást kapott két székelyföldi helyszínre, mert a méh- és atkabiológiai tudását a szakember olasz tapasztalatokkal ötvözve olyan technológiát dolgozott ki, amely hatékony kezelést biztosít a kórokozóval szemben, de a méh minőségét nem befolyásolja negatívan, ezért Balde úgy véli, ez az eljárás hamarosan el fog terjedni.

**A méhészek is pénzhez juthatnak**

Mivel a méhészek is nagy érdeklődéssel tekintenek a magyar kormány erdélyi gazdaságfejlesztési programja elé, és számos kérdésük van, a szervezők meghívták a lebonyolító Pro Economica Alapítvány ügyvezető igazgatóját, hogy mutassa be a program eddigi eredményeit. Kozma Mónika kiemelte, hogy a Maros-Mezőségen és a Kolozs-Beszterce régióban lefutott pályázati kiírásokon mintegy tízmillió euró értékben ítélték oda kisebb, legtöbb 15 ezer euró értékű támogatásokat. A szakember figyelmeztetett a buktatókra, hibákra is, és ajánlotta a telekügyek, öröklések mihamarabbi rendezését, hogy a fiatalok is pályázni tudjanak, ugyanakkor közös tervezésre, társulásra biztatta

az érdekelteket. A program székelyföldi elindítása 2019-re esik, erre a magyar kormány 70 millió eurót szánt, a prioritást a mezőgazdaság élvezi. Az elaprózott gazdálkodás nem versenyképes, ezért fel kell építeni egy értékláncot, hogy a kistermelőnek is legyen piaca. Éppen ezért első lépésben a feldolgozóegységek létesítését célzó nagyberuházásokat támogatják, hogy megteremtse a lehetőséget a kisgazdáknak terményeik értékesítésére. Már meg tudják határozni, hogy melyik vidéken mi lesz a piaci húzóerő, ami a kistermelőket szolgálja, és a tavasszal meghirdetendő kispályázatok azokat a szegmenseket kívánják serkenteni, amelyekre kereslet van – részletezte Kozma Mónika. Szabó Árpád a tavaly bejegyzett Székely Gazdaszervezetek Egyesületét mutatta be, amelynek célja az érdekérvényesítés, a kis- és középvállalkozások támogatása. Székelyföldön kilenc ágazatra kiterjedő, több mint harminc falugazdász számláló hálózatot építettek ki, együttműködnek a Caritas és a Civitas hasonló kezdeményezéseivel. A méhészeket a gazdafórumon Balde Ernő képviseli – derült ki. **Tanulni kell**

A konferenciára egész Székelyföldről érkeztek méhészek, de a Szilágyságból is. A sarmasági Mák Attilát érdeklí ennek a vidéknek a méhészete, és mivel meghívást kapott, szívesen jött Nyárádszeredába. Ez az első itteni élménye, érdekes szakmai tanácsokat hallott, lehet tanulni belőlük – állítja a 75 családdal hobbiméhésznek számító állatorvos.

A csittszentiváni Balogh Károly is először járt konferencián, a januári marosvásárhelyi hasonló rendezvényen szerzett tudomást róla. „Nagyon jók ezek az alkalomok, sokat lehet tanulni, fejlődni, más az, amikor személyesen beszélgetsz el méhészkollégákkal, mint ha az interneten olvasnál róla” – véli az ugyancsak hobbiméhész férfi.

A nyárádszeredai konferenciák a Maros megyei méhészek legjelentősebb rendezvényei, szakmai szempontból pedig a legszínvonalasabb magyar nyelvű ez irányú konferencia – véli a makfalvi Kiss Miklós, az RMGE – Maros szervezete három székelyföldi megyéért felelős méhészfalugazdásza. „A mostani témaválasztás igen szerencsés, hiszen amióta az 1970-es években megjelent az atka, állandó gondot okoz a méhészeknek. A mindenkit érintő kérdésben legalább elégséges szintű tudással kell rendelkezni, különben egy-két éven belül elpusztul az állomány, és felszámolható a méhészet – állítja a szakember.”

Közpénzügyi Minisztérium  
Adó- és Pénzügyi Hivatal

Apolodor utca 17. szám, V. kerület, Bukarest, Pf. 050741  
Tel/fax: 021/319.98.57  
E-mail: presa@anaf.ro

Közönségszolgálati és sajtóosztály

A\_RPC\_224/2019.03.01.

### A Pénzügyminisztérium az ANAF által csökkenti a bürokráciát az energetikai termékek forgalmazók számára

Javították az energetikai termékek forgalmazó gazdasági operátorok bejegyzési procedúráját a szakipar fejlesztésének támogatása érdekében.

Eszerint eltörlik az energetikai termékek nagybani forgalmazóinak azt a kötelezettségét, hogy raktárhelyiséggel rendelkezzenek ezek számára. Ugyanakkor eltörlik az energetikai termékek vételének és kézbesítésének formalitásait.

Ezzel együtt, ha a tevékenység miatt szükség van raktározási felületekre, érvényben maradnak az ellenőrzési és felügyeleti feltételek (metrológiai szempontból ellenőrzött tartályokkal és az üzemenyagartályokhoz kapcsolt adminisztrációs rendszerekkel, valamint érzékeny kamerákkal való ellátás).

A kezdeményezés alapját a következő célok képezik:

1. Rugalmas, hatékony és a gazdasági környezet törvényes elvárásaihoz alkalmazkodó szabályozási keret alkalmazása.
2. Az energetikai termékek piacának hatékony működéséhez szükséges premisszák biztosítása.
3. A versenykörnyezetre gyakorolt hatás korlátozása és a gazdasági ellenőrző intézmények arányos beavatkozásának biztosítása.

„Örülök, hogy az ANAF új vezetősége megértette az üzleti szférával szembeni korrekt magatartás szükségességét, és felvállalta ennek az akadálynak az elhárítását a lojális konkurencia útjából az energetikai termékek piacán. Ez a megközelítés tiszteletben tartja a hazai üzleti szféra fejlesztését bátorító vállalásomat, és az ANAF tevékenysége sikeres korszerűsítésének és hatékonyabbá tételének fontos premisszája. Az állam szerepe az, hogy bátorítsa az üzleti szférát, és megteremtse számára a korrekt viselkedés körülményeit. És kisiklások észlelése esetén az állam közbelépése pontos, arányos és a megállapított rizikó szintjének megfelelő kell legyen, anélkül, hogy befolyásolná a piac összes szereplőinek a tevékenységét” – magyarázta Eugen Teodorovici pénzügyminiszter.

A projekt az ANAF honlapján, a Döntések transzparenciája rovatban tanulmányozható.

Közönségszolgálati és sajtóosztály

A hirdetés rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

## ADÁSVÉTEL

**ELADÓ** ház telekkel Panit 124. sz. alatt.  
Tel. 0747-997-792. (5/1544)

**KEMÉNY TÚZIFA** eladó házhoz szállítva. Tel. 0755-862-175. (14/1554-I)

**OLCSÓN** eladó 100-150 magyar nyelvű könyv, egy rézpermetező, mozgatható kályha, Tohan típusú férkierékpár. Érdeklődni a 0770-904-468-as telefonon március 7-8-án 16-18 óra között. (7/1611)

## MINDENFÉLE

**VÁLLALOK:** tetőkészítést, cserépforgatást, ácsmunkát, terasz készítést, tetőfedést Lindab lemezzel, csatornakészítést. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0746-540-008. (7/1593)

**NŐNAP ALKALMÁBÓL** lepd meg kedvesedet, barátnődet, feleségedet, anyukádat, mamádat, fordulj hozzánk bizalommal!  
Március első hét napján igényeld a 24 órás szolgáltatásunkat: garantáltan elhozzuk, kimossuk, megszáritjuk és vissza is szállítjuk a szőnyegetek 24 óra alatt. Minden rendelés mellé meglepetés is lesz!  
Ha ez túl meredek lenne, ajándékozhatod egyet az ajándékutalványaink közül.  
Egyéb információért fordulj hozzánk bizalommal:  
MISSISSIPPI SZŐNYEGMOSÓ, tel. 0799-998-899. (sz.-I)

**ALKALMAZUNK** hegesztőt, lakatost. Tel. 0744-572-889. (21056)

**VÁLLALUNK** tetőkészítést, javítást, festést, vakolást, szigetelést. Tel. 0744-227-906. (4/1578-I)

## MEGEMLEKÉZÉS

Szomorú szívvel emlékezünk március 7-én a drága jó édesanyára, nagymamára, testvérré, a mezőkölpényi születésű GÁLFI MARGITRA halálának 11. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (25/1629-I)

Szemünkben könnyel, szívünkben mély fájdalommal, kegyelettel emlékezünk életünk legszomorúbb napjára, 2016. március 7-ére, a drága férj, BARTHA JÓZSEF volt ezredes halálának 3. évfordulóján. Drága lelked pihenjen békében. Felesége, lánya, veje, unokája és unokaveje. (9/1548)

Fájó szívvel emlékezünk március 7-én a tancsi születésű KOLCSÁR LAJOSRA halálának 30. évfordulóján. Nyugodjon békében! Szerettei. (27/1632-I)

„Elmúlt, mint száz más pillanat, De mi tudjuk: mégis múlhatatlan, Mert szívek őrzik, nem szavak.”  
(Nagy László)  
Kegyelettel emlékezünk a drága jó férjre, jó édesapára, szeretett nagytatára, apósra, apatársra, rokonra, jó barátokra, KACSÓ KÁROLYRA halálának ötödik évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (1/1654-I)

## ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy a szeretett édesapa, após, nagypapa, dédapa, apatárs és rokon, a Gyergyóújfaluban született, majd marosvásárhelyi és csibaszentmiklósi lakos, SIMON ISTVÁN életének 93. évében rövid szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunktól 2019. március 9-én 12 órakor veszünk végső búcsút a marosvásárhelyi református temetőben.  
Gyászoló fia, Laci és családja. (14/1618-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesapa, nagypapa, após, rokon és barát, SZABÓ GÁBOR életének 88. évében, 2019. március 6-án eltávozott közülünk. Temetése 2019. március 8-án lesz a mezőbándi református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!  
A gyászoló család. (-I)

Elhagyta a házat, amit úgy szeretted, itthagytál minket, akiket úgy szeretted. Most már nélkülöd jön el a tavasz. Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesapa, nagypapa, após, testvér, unokatestvér, sógor, barát és szomszéd,

id. DEMETER ENDRE a Mobex (volt IPL, Augustus 23. bútorgyár) dolgozója életének 87. évében március 5-én reggel csendesen megpihent. Temetése március 7-én du. 3 órától lesz a katolikus temetőben.  
A gyászoló család. (1/1639-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagytata, dédtata, testvér, keresztszülő, rokon, szomszéd, ismerős, a csittszentiváni

id. SZÉKELY LAJOS szabómester 2019. március 4-én, életének 100. évében csendesen megpihent. Szeretett halottunktól 2019. március 7-én, csütörtökön 14 órakor veszünk végső búcsút a csittszentiváni temető ravatalozójában. Emléke szívünkben él.  
A gyászoló család. (15/1619-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, nagymama, testvér, rokon és szomszéd, a nyárádköszvényesi születésű

SIMONFI GÉZÁNÉ szül. NAGY IRÉN 2019. március 4-én, életének 84. évében elhunyt. Temetése 2019. március 7-én 14 órakor lesz a nyárádköszvényesi temető cinterméből. Nyugodjon békében!  
A gyászoló család. (19/1623-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, anyós, nagymama, testvér és rokon, a mezőpaniti születésű

SASZET JOLÁN JÚLIA szül. Barta nyugalmazott magyartanár életének 88. évében, 2019. február 28-án, türelemmel viselt hosszas betegség után elhunyt Tatabányán (Magyarország). Drága halottunk temetése 2019. március 12-én, kedden 13 órakor lesz Tatabányán. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!  
Gyászoló szerettei. (2/1640-I)

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy a drága testvér, nagynéni, keresztanya, rokon, ismerős, jó barát,

özv. BÁCÁS GIZELLA (tanító néni) szül. Kibédi életének 85. évében hosszú, türelemmel viselt betegség után megpihent. Drága halottunk temetése 2019. március 8-án 14 órától lesz a római katolikus temető alsó kápolnájából, unitárius szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!  
A gyászoló család. (9/1647-I)

Szomorúan tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, dédmama, anyós, rokon és jó szomszéd,

özv. FEKETE ALBERTNÉ szül. NAGY ROZÁLIA életének 94. évében március 6-án elhunyt. Temetése március 8-án, pénteken 14 órától lesz a nyárádköszvényesi ravatalozóból. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!  
A gyászoló család. (11/1649-I)

Fájó szívvel tudatjuk, hogy BARTHA KÁLMÁN

életének 65. évében február 25-én hirtelen távozott közülünk. Temetése 2019. március 9-én, szombaton 13 órakor lesz a székvajai közös temetőben.  
A gyászoló család. (13/1651-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy dr. CSOMOS LÁSZLÓ

székelykeresztúri fogorvos életének 73. évében, türelemmel viselt hosszas betegség után, március 6-án csendesen megpihent. Temetése március 8-án délután 2 órakor lesz Marosvásárhelyen, a református temetőben, református szertartás szerint. Pihenése legyen csendes, emléke áldott!  
Gyászoló szerettei. (sz.-I)

## RÉSZVÉTNILVÁNTÁS

Mély együttérzésünket fejezzük ki Bajkó Zsuzsanna tanítónőnek ÉDESANYJA elvezetése miatt érzett fájdalmában. Vigasztalódást kívánunk a gyászoló családnak. A II. Rákóczi Ferenc Liceum I. osztályának szülői közössége. (7/1645-I)

## A tanulók, egyetemisták és 55 év fölötti nyugdíjasok figyelmébe!

A Siletina Impex Kft. – Helyi Közszállítási Rt. Társulás ezúton értesíti az érdekelteket, hogy:

- az ingyenes autóbusszbérletek érvényességi ideje március 31-ig meghosszabbítódik, ez ideig továbbra is lehet velük utazni;
- március 14-étől elkezdik kibocsátani az új, kártya (card) típusú bérleteket.

Ennek igénylésekor a következők szükségesek:

### TANULÓKNAK:

- igazolás az iskolától (eredeti)
- személyazonossági igazolvány (születési bizonyítvány a 14 éven aluliaknak)
- a 14 éven aluliaknak a szülő vagy gyám kérheti a kártyát, ez esetben az illető személyije kerül bemutatásra.

### EGYETEMISTÁKNAK

- StudentCard
- a 2018–2019-es tanévre láttamozott/lepecsézett lecke-könyv (carnet de student)

– személyazonossági igazolvány

### NYUGDÍJASOKNAK

- személyazonossági igazolvány
- a legutóbbi 2019-es nyugdíjszelvény

Az iratokat eredetiben és másolatban is be kell mutatni, a bérlet kibocsátási díja 10 lej.

Egy következő közleményben tudatjuk az átvevőpontokat, valamint ezek nyitvatartását is.

Az igazgatótanács

GUTENBERG  
KÖNYVESBOLT

Central  
Könyvek

## NŐK LAPJA • EGÉSZSÉG KÖNYVEK



Márciusi könyvbarát-kedvezmény a Gutenberg Könyvesboltokban:  
10%-os kedvezménnyel kínáljuk az CENTRAL KÖNYVEK köteteit.

Gutenberg Könyvesboltok

Csíkcszendera: Petőfi Sándor utca 4. sz., tel.: 0752-031310

Székelgyárdvarhely: Márton Áron tér 8. sz., tel.: 0752-032201

Marosvásárhely: Rózsa tér 57. sz., tel.: 0752-032950

## Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A MULTINVEST több mint 20 éve Maros megye és a régió kiemelkedő építőipari és ingatlanberuházó vállalata. Az ország több üzlet- és szabadidőközpontja viseli csapatunk munkájának a jegyét. MAROSVÁSÁRHELYRE KERESÜNK egy talpraesett, jó kiállású, fiatalos, kezdeményező készséggel rendelkező, dinamikus KARBANTARTÓT, karbantartási és üzemeltetési munkakörbe. Amennyiben biztos vállalati háttér, hosszú távú munkalehetőség és folyamatos szakmai fejlődés mellett egy dinamikus bővülő csapat munkáját segítenéd, jelentkezz fényképes önéletrajzoddal a [recrutare@multinvest.ro](mailto:recrutare@multinvest.ro) e-mail-címen vagy személyesen Marosvásárhelyen, a Dózsa György utca 67. szám alatt. (21036-I)

ALKALMAZUNK stabil munkahelyet óhajtó személyeket RAKTÁROSI állás betöltésére. Ajánlatunk: munkaszerződés meghatározatlan időre, fix fizetés, teljesítményarányos bónuszok és étkezési jegyek. Munkaprogram: hétfőtől péntekig 10-19 óra között. Feltétel: számítógép-kezelési ismeret. Az érdekeltek küldjék el önéletrajzukat a <https://www.renania.ro/cariere/> honlapra, vagy hívjanak a 0372-759-230-as telefonszámon. (sz.)

A NORAND KFT. sürgősen alkalmaz előkönyvelési ismeretekkel rendelkező MUNKATÁRSAT. Az önéletrajzokat az [office@norand.ro](mailto:office@norand.ro) e-mail-címre várjuk. (63370-I)

TARGONCAVEZETŐI JOGOSÍTVÁNNYAL RENDELKEZŐ KOLLÉGÁKAT keresünk MAGYARORSZÁGI MUNKAVÉGZÉSRE. Ingyenes szállás, kiemelt bérezés és egyéni juttatások. Érdeklődni a 0745-111-103-as telefonszámon. (21042)

# A Népújság Alapítvány számít önre

Akárcsak az előző években,  
alapítványunk továbbra is hathatósan szeretné támogatni  
Maros megye magyarságának szellemi, kulturális gyarapodását,  
ösztönözni az ifjú tehetségek kibontakozását, érvényesülését,  
elősegíteni az olvasói igények kielégítését.  
Ebben kéri barátai, a Népújság híveinek támogatását.

**Kérjük, ajánlja fel adója 2 %-át erre a célra!**

**Adataink:**

**Név: Fundația Népújság Alapítvány**

**Cím: 540015 Tg. Mureș, str. Gheorghe Doja nr. 9. et. II.**

**Adószám: 5093655**

**Bankszámlaszám: RO96 RNCB 0188 0349 7752 0001**



**Bucharest**  
**Budapest**  
**Dortmund**  
**London**  
**Memmingen**  
**Antalya**  
**Hurghada**

Gateway to Transylvania  
**TRANSYLVANIA**  
**AIRPORT**  
TARGU MURES

[www.aeroportultransilvania.ro](http://www.aeroportultransilvania.ro)

## 2019 EGYIPTOM / SHARM EL-SHEIKH Repülővel Kolozsvárról, minden illetékel

7 éjszakai üdülés: Sharm el-Sheikhben

2018. május 4., 11., 18., 25.

381 euró/fő ártól Sharm Resort 4\* – All inclusive  
430 euró/fő ártól Siva Sharm 4\*+ – All inclusive  
472 euró/fő ártól The Grand Sharm 5\* – All inclusive  
888 euró/fő ártól Rixos Sharm 5\* – All inclusive




**Információk / foglalás irodánkban:**  
FAMILY HOLIDAY UTAZÁSI IRODA  
Marosvásárhely, Tusnád utca 1/B.  
Tel/fax: 0365.449.833  
Mobil: 0749.922.887  
E-mail: [office@family-holiday.ro](mailto:office@family-holiday.ro)  
Web: [www.family-holiday.ro](http://www.family-holiday.ro)

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS MAROS MEGYE

# Március 15.

**TALPRA MAGYAR...!**  
TARTSON ÖN IS A MÁRCIUSI IFJAKKAL!  
AZ 1848/49-ES FORRADALOM  
ÉS SZABADSÁGHARC  
ÉVFORDULÓJA TISZTELETÉRE MEGEMLEKEZÉST ÉS  
KOSZORÚZÁST RENDEZ  
2019 MÁRCIUS 15-ÉN 15 ÓRAI KEZDETTTEL A  
PETŐFI SZOBORNÁL, MAROSVÁSÁRHELYEN

ÜNNEPI MŰSOR:  
A BÉLYAI FARKAS Hadtörténelmi Intézmény  
REFORMÁTUS Kollégium  
II. RÁKÓCZI FERENC  
Hemmel Károly és Tisztviselői Egyesület  
MŰVÉSZETI LICEUM  
Dr. BERNÁDY GYÖRGY  
Állásos Népdal  
Élőjáték előadásában  
Műsorvezető: KANTALAI ORSIKKA



Fundația Culturală Kőzművelődési Alapítvány

**Dr. Bernády György**

Köszönjük mindazoknak, akik az elmúlt években támogattak.

**TÁMOGASSA 2019-BEN IS  
ADÓJA 2%-ÁVAL  
A BERNÁDY HÁZAT!**

Ne hagyja, hogy adója 2%-a az államkasszába kerüljön!

Várjuk az Alapítvány székhelyén  
(Horea utca 6 szám)  
naponta 09-18:00 óra között  
Tel./Fax: +40 265 266 855 – Mobil: 0758 339 220



**MINDEN HÉTKÖZNAP 18:20-TÓL  
AZ ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓBAN**

**Marosvásárhelyi Rádió Románia**

**96 FM**  
**106,8 FM**  
**1323 AM**

[www.marosvasarhelyiradio.ro](http://www.marosvasarhelyiradio.ro)

**RexoGold**  
a te zálogházad

**NON STOP**  
állunk rendelkezésedre!



Str. Frantz Liszt nr. 11  
Telefon: 0265 - 25.11.11  
Mobil: 0748 - 25.11.11  
[www.rexogold.ro](http://www.rexogold.ro)

\*A képeken látható termékek csak szemléltető jellegűek.